

Pablo Romacjārārē oja'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo a'ti pūrīrē Corintopu nīgũ, Romacjārā Jesucristore ějōpeorārē ojacu niwī. Cũ ne waropure Jesucristore ějōpeoticu niwī. Tojo weegu cūrē ějōpeorārē ña'arō weesī'rīgũ sirutucu niwī. Be'ro Ō'acũ Pabllore ducayucā weecu niwī. Tojo wéeca be'ro cũ Jesucristo ye quetire wereri masũ sājācu niwī.

Pablo Romacjārā tiropu wa'asī'rīcu nimiwī. Cũ a'ti pūrīrē ojacaterore wa'aticu niwī yujupu. I'tia cũ'ma be'ro na tiropure wa'acu niwī.

Cũ papera ojagu, a'tiro ojaseticu niwī. “Yũ'ũ Pablo musārē oja'a” nitojaca be'ro añudutiwacu niwī. Be'ro “Ō'acūrē musā ye cjasere e'catise o'o'o”, nicu niwī. Tojo nicā “A'tere masāgũ, musārē a'ti pūrīrē oja'a,” nicu niwī. Be'roputa “Ō'acũ ye añuse quetire a'tiro nirō wee'e”, ni ojacu niwī. Yapaputa majā añudutituosere ojacu niwī.

Pablo a'ti pūrīrē marī nipe'tirā bu'iritirā ni'i nisere ojacu niwī. Tojo nicā Ō'acũ me'rā añurō nisī'rīrā, Jesucristore ějōpeose me'rā dia'cũ tojo nita basio'o nisere ojacu niwī. Ap-eye, Romacjārārē ni'cārō me'rā nisetidutigu, narē “Añurō a'merī pajaña'ña, ejerisājāse me'rā niña,” ni ojacu niwī.

Pablo Romacjārã Jesure ějōpeorārẽ oja'que ni'i

¹ Yũ'ũ Pablo musã Roma wãmetiri macãcjārã Jesucristore ějōpeorārẽ oja'a. Jesucristo dutiro weewã'ñaco'tegu ni'i. Cũ yũ'ũre Ō'acũ masārẽ yũ'rũose quetire weredutigu besecũúwĩ.

² Duporopũ Ō'acũ cũ ye queti weremu'tãrĩ masã me'rã "Yũ'ũ masārẽ yũ'rũoguti", ni weryucũ niwĩ. Tojo weerã te quetire tu'orã, Ō'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojacãrã niwã. ³ Na oja'que marĩ wioгу Jesucristo Ō'acũ macũ ye queti ni'i. Cũ a'ti nucũcãpũre marĩ weronojõ upũtigũ bajuacu niwĩ. Masũ nígu, duporocjũpũ wioгу Davi pãrãmi nituriagupũ nicũ niwĩ. ⁴ Cũ marĩ weronojõ upũtimigũ, Ō'acũ macũ niyugũ, ña'ase moogũ waro nicũ niwĩ. Cũ wẽrĩca be'ro cũ pacũ Espĩritu Santu tutuaro me'rã cũrẽ wẽrĩ'cupũre masõcũ niwĩ. Tojo weese me'rã masārẽ yũ'ũ macũ nimi nisere ĩ'ocũ niwĩ. ⁵ Cũ yũ'ũ Pablоре añurõ wéégũ, cũ ye quetire were-dutigũ besewĩ. Nipe'tiropũ masã Jesucristore ějōpeoato nígu tojo weewĩ. Ějōpeotjĩarã, cũ ũaro weerãsama.

⁶⁻⁷ Musã Romacjārã quẽ'rã cũ tojo nino'cãrãta ni'i. Tojo weegũ musārẽ Ō'acũ mairãrẽ a'ti pũrĩrẽ oja'a. Ō'acũ Jesucristo yarã sãjãdutigu musārẽ besecu niwĩ. Marĩ pacũ Ō'acũ, tojo nicã marĩ wioгу Jesucristo musārẽ añurõ weeato. Musārẽ ejerisãjãcã weeato.

Pablo Romapũ wa'asĩ'rĩmi'que ni'i

8 A'tere musārē weremu'tāgūti. Nipe'tirocjārāpū musā Jesucristore ējōpeosere ucūse'sama. Tere tū'ogu, Jesucristo weetamuse me'rā Ō'acūrē e'catise o'o'o. 9 Yū'u nūbuesetirinucū musā ye cjasere sērībosanu'cūcā'a. Yū'u tojo weesere Ō'acū "Diacjūta tojo weemi", nisami. Yū'u añurō ejeripō'rātise me'rā cū ūaro wee'e. Tere wéégū, añuse queti cū macū yere were'e. 10 Apeye quē'rārē Ō'acūrē a'tiro sērīnu'cūcā'a. "Mū'u ūaro nicā, yū'ure Romapū wa'adutigu du'uo'oya. Ti macācjārā mū'urē ējōpeorārē ī'asī'rīsa'a", ni sērī'i. Yoa wa'a'a yū'u musā tiropū wa'asī'rīmi'caro. 11 Musārē nemorō wācūtutuacā ūasāgū, Espiritu Santu yū'ure masīse o'oro weronojō musārē o'oturiasī'rīsa'a. Tojo weegū topure wa'asī'rīsa'a. 12 Musārē a'tiro nigūti. Marī pūaperi a'merī weetamurāsa'a. Musā yū'u ējōpeocā ī'arā, nemorō wācūtutuarāsa'a. Yū'u quē'rā musā ējōpeocā ī'agū, mejārōta weegūsa'a.

13 Acawererā, musārē a'tere masīcā ūasa'a. Pejetiri musā tiropū wa'asī'rīmi'i. Apesecjārāmarīcā judío masā nitirā yū'u Jesucristo ye quetire werecā, ējōpeowā. Musā ya macācjārā quē'rārē Jesucristore ējōpeocā ūasāgū, weregū wa'asī'rīsa'a. Tojo weesī'rīmicā, basiowe'e yujupū. 14 Ō'acū cū ye quetire nipe'tirārē yū'ure weredutiwī. Yé uurārē, uutirā quē'rārē weredutiwī. Bu'e'cārārē, bu'eti'cārārē weredutiwī. 15 Tojo weegū musā ya macācjārā

Jesucristore ějōpeotirārē cū ye quetire pūrō weresĩ'rĩsa'a.

Jesucristo ye quetire tu'orā cūrē ějōpeose ni'i

¹⁶ Masā Jesucristo ye quetire tu'orā, cūrē ějōpeonu'cāsama. Yu'u masĩ'i, Ō'acū cū tu-tuaro me'rā nipe'tirā Jesucristore ějōpeorārē pecame'epu wa'abo'cārārē yu'rūosami. Tojo weegu masārē te quetire ne bopoyasāwe'e. Ne waro cūrē ějōpeorā judío masā nirārē yu'rūosami. Judío masā nitirā cūrē ějōpeorā quē'rārē mejārōta yu'rūosami. ¹⁷ Te queti a'tiro ni'i. Ō'acū Jesucristore ějōpeorārē “Bu'iri marĩrā, añurā nima”, ni ĩ'asami. Jesucristore ějōpeorā dia'cūrē tojo ĩ'asami. Te cjasere Ō'acū ye queti ojaca pūrĩpu a'tiro ojano'wũ: Ō'acū cūrē ějōpeorārē “Añurā nima”, ni ĩ'asami. Cū me'rā ninu'cūrāsama, niwũ.

Nipe'tirā masā bu'iritima nise ni'i

¹⁸ Ō'acū u'musepu nigú masā ña'arō weesetisere ĩ'agũ, bu'iri da'resami. Ña'arō weenu'cūrā diacjũ cjasere cā'mota'asama. Tojo weegu narē uputu bu'iri da'resami. ¹⁹ Ō'acū cū nisetise masĩta basiosere masā añurō masĩsama. Ō'acū cū basu tere masĩcā weecu niwĩ. ²⁰ Marĩ Ō'acū bajusere ĩ'atimirā, cū wee'que me'rā cū tutuasere, cū nisetisere masĩno'o. Cū tutuase, cū nisetise ninu'cūcā'rōsa'a. Ne waro cū a'ti turire weenu'cācateroputa cū Ō'acū ni'i nisere masĩno'o. Tojo weerā masā “Mu'urē masĩtisa'a. Tojo weerā bu'iri moo'o”, nímasĩtisama. ²¹ Cū nisetisere masĩmirā, cūrē ějōpeotisama. Ne

cūrē e'catise o'otisama. No'o ɰaro wācūma'a, siape me'rā nemorō ña'arō wācūsājāsama. ²² Na masīɰrɰa'a nimirā, tɰ'omasītirā dojosama. ²³ Tojo weerā Ō'acū catinu'cūgūrē ējōpeotisama. Na apeyenojō masā yee'que boadijatje pe'ere ējōpeosama. Masā queose, mirīcūa queose, wa'icūrā queose, pīrōa queosere yee, ējōpeosama. Ne waroputa tere weemujāti, ni'cārōacā quē'rārē mejārōta weenu'cūma.

²⁴ Na tojo wee'que bu'iri Ō'acū na ña'arō weesī'rīsere weeato nīgū cō'awā'cācɰ niwī. Na bopoyose ña'asere a'merī weecārā niwā. Tere wéerā, na basu na upure dojorērā weecārā niwā. ²⁵ Diacjū cjasere ējōpeoboronojō o'orā, mejō nisoowioritima. Cūrē ējōpeoronojō o'orā, cū da're'que a'ti nucūcā cjase pe'ere ējōpeoma. Ō'acū nipe'tise wee'cure e'catipeonu'cūcā'rōɰa'a. Tojota weeno'ato.

²⁶ Ō'acū bopoyose na ɰaripejasere weeato nīgū narē cō'awā'cācɰ niwī. Numiaputa ɰɰa me'rā na weewɰasenojōrē na basu numia se'saro ña'arō weesama. ²⁷ ɰɰa quē'rā na basu ña'arō a'merī weesama. ɰɰa numia me'rā weewɰasenojōrē du'urā, ɰɰa se'saro ɰaripeja, ña'arō weesama. Tojo weegɰ Ō'acū narē ña'arō weese wapa, bu'iri da'resami. Narē bu'iri da'regɰ, na upure pi'eticā weesami.

²⁸ Cū wee'quere ī'amirā, Ō'acūrē ējōpeosī'rītisama. Tojo weegɰ na wācūma'asere weeato nīgū cō'awā'cācɰ niwī. Cū narē cō'acā, totá na ña'arō wee'quere nemopeosama.

29 Nipe'tise ña'arõ weesere yu'rucã'sama. Pajaña'rõ marĩrõ ãpērārē ña'arõ weesĩ'rĩsama. Apeyenojõ cuomirã, cuonemosãjãsrĩsama. A'te nipe'tise ña'asere weesama. Doesama. A'mewējēsama. A'metu'tisama. Weesoosama. Ña'arõ weesĩ'rĩrõ bajuro ña'arõ weesama. Ucja, queti poosama. 30 Æpērārē ña'arõ weesĩ'rĩrã, diacjã nitimicã, weresãsama. Õ'acũrē uatisama. Æpērārē ĩ'amuisama. “Yu'u pe'e ãpērã yu'rucoro niyu'rũnũ'cã'a”, nisama. Ña'asere weebocasama. Na pacũsumuārē yu'rũnũ'cã'sama. 31 Tu'omasĩtisama. Na “Weerãti” ní'quere weetisama. A'metu'tica be'ro aposĩ'rĩtisama. Na acawererãpũreta ma'itisama. Æpērārē pajaña'tisama. 32 Õ'acũ tojo weerārē queoro wéegũ, “Pecame'epũ cõ'abajurioguti”, nicũ niwĩ. Cũ tojo níca be'ro nimicã, ña'arõ weenu'cũsama. Tojo nicã ãpērārē ña'arõ weecã ĩ'arã, “Añurõ wéerã, tojo weema”, nisãjã'sama.

2

Õ'acũ ña'arõ weerārē bu'iri da'regũ, queoro weemi nise ni'i

1 Musã ãpērārē “Na ña'arã nima” ni, ĩ'abeseticã'ña. Musã quē'rã na weronojõ ña'arõ weesetisa'a. Na bu'iritima nĩrã, ũsã quē'rã bu'iriti'i nĩrõnojõ wa'a'a musãrē. Musã ni'cãrõnojõ bu'iri cuo'o. 2 Õ'acũ ña'arõ weerārē bu'iri da'regũ, queoro weegũ weemi nisere masĩno'o. 3 Musã ãpērārē “Ña'arõ weema” nimirã, na weronojõta wee'e. Tojo weerã “Õ'acũ ũsãrē bu'iri da'reesome”, niticã'ña. Da'regũsami.

4 Ña'arõ weemicã, Õ'acũ musãrẽ pajaña'gũ, maata bu'iri da'retisami. Tojo weerã musã "Ësãrẽ bu'iri da'reesome", nimisa'a. Tojo niwe'e. Musã ña'arõ weesere bujaweti ducayuato nígu añurõ wee, maata bu'iri da'retisami.

5 Cũ tojo weemicã, musã ña'arõ weesere bujaweti ducayusi'rítisa'a. Musã siape me'rã ña'asere weenemorã, bu'iri da'resere seeneocũunemorã wee'e. Be'ro masãrẽ bu'iri da'reatji numu nicã, Õ'acũ uagu, musãrẽ queoro bese, uputu bu'iri da'regusami. 6 Masã na wee'quenucãrẽ queoro wapayegusami. 7 Õ'acũ a'tiro weerãrẽ cũ tiropu catinu'cũatjere o'ogusami. "Cũ me'rã ducayu ninu'cũrãsa'a" nirãrẽ, tojo nicã cũ "Añurõ weepu" nisere a'marãnojõrẽ o'ogusami. Tojo nicã ape upu boatiri upu su'tiwetisi'rĩrãrẽ tojo o'ogusami. Na catinu'cũsere urã, añurõ weenu'cũrãsama.

8 Æpẽrã pe'e Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãrã, na urõ weesetisama. Diacjũ cjasere uatirã, ña'ase pe'ere weesirutusama. Õ'acũ ua, narẽ uputu bu'iri da'regusami. 9 Nipe'tirã ña'arõ weesetirã pi'eti, ña'arõ tu'oña'rãsama. Judío masãrẽ ne waro tojo wa'amũ'tãrõsa'a. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta wa'arosa'a. 10 Añurõ weesetirã pe'ere Õ'acũ añurõ weegusami. Narẽ "Musã añurõ weewu", nigũsami. Tojo nicã ejerisãjãcã weegusami. Ne waro judío masãrẽ tojo ejerisãjãcã weemũ'tãgũsami. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta weegusami. 11 Õ'acũ judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ ï'a ducawaanu'cõtisami.

12 Judío masã nitirã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩtisama. Na ña'arõ wee'quere te dutise me'rã mejëta Õ'acũ besegusami. Ña'arõ wee'que wapa me'rã pe'e narë pecame'epu cõ'abajurio besegusami. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩsama. Tere masĩmirã, ña'arõ weesama. Tojo weegu Õ'acũ náma te dutise me'rã na yu'rũnu'cã'que wapare bu'iri da'regusami. 13 Moisé dutisere tu'ose me'rã dia'cũ Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, niti-sami. Cũ dutisere weerã pe'ere “Bu'iri marĩrã nima”, nisami. 14 Judío masã nitirã Moisé dutisere moomirã, na añurõ wéerã, Õ'acũ dutisereta weerã weema. Na basu Moisé dutisere masĩrã weronjõ weesama. 15 Añurõ weese me'rã na diacjũ wãcũsere ĩ'osama. Moisé dutisere masĩrã weronjõ nima. Tojo weerã queoro weetĩca be'ro ña'arõ tu'oña'sama. Añurõ wéeca be'ro bu'iri moorã tu'oña'sama. 16 Yu'u Jesucristo ye quetire wereronjõta a'tiro wa'arosa'a. Õ'acũ masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nicã, nipe'tirã wãcũsere, ãpẽrã ĩ'atiropũ weesere besegusami. Jesucristo ña'arõ wãcũrãrẽ, ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Añuse wãcũrãrẽ, añurõ weerãrẽ añurõ weegusami.

Õ'acũ Moisére dutise cũu'que ni'i

17 Musã a'tiro wãcũmisa'a: “Ësã judío masã Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere ëjõpeorã ni'i. Õ'acũ yarã ni'i. Tojo weerã judío masã nitirã yu'rũoro añuyu'rũnu'cã'a”, nimisa'a. 18 Tojo nicã a'tiro ninemosa'a. “Ësã Õ'acũ ñasenojõrẽ

masĩ'i. Moisé duti'quere masĩyurã, ũsã añuse dia'cũrẽ besemasĩ'i. ¹⁹ Caperi bajutirãrẽ tũawã'cãrã weronojõ Õ'acũ yere masĩtirãrẽ bu'emasĩ'i. Na'itĩ'arõpũ nirãrẽ sĩ'orã weronojõ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeduti'i", nisa'a. ²⁰ "Moisé cũ duti'quere cuorã, diacjũ cjasere queoro masĩ'i. Tojo weerã tũ'omasĩtirãrẽ, Õ'acũ yere ne waro bu'ewã'cõrãrẽ bu'emasĩ'i", nimisa'a. ²¹ Musã "Ãpẽrãrẽ bu'emasĩ'i" nirãtirã, musã basu pe'e bu'emũ'tãrõua'a. Ãpẽrãrẽ "Yajaticã'ña" nimirã, ãpẽrã yere yajasa'a. ²² Musã, "Musã nũmosãnumia, marãpũsumua nitirãrẽ a'metãrãticã'ña", nisa'a. Tojo nimirã, a'metãrãsa'a. "Queose yee'quere ãjõpeoticã'ña" nimirã, narẽ ãjõpeose wi'seri cjasere yajasa'a. ²³ "Ûsã Moisé duti'quere cuotjãrã, ãpẽrã yũ'rũoro ni'i", ni wãcũmisa'a. Tojo nimirã, tere weetirã, cũ duti'quere yũ'rũnũ'cãrã wee'e. Tojo weerã ãpẽrãrẽ Õ'acũrẽ bujicã'cã weerã wee'e. ²⁴ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ musã tojo weesere a'tiro ojano'wũ: "Musã Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãse bu'iri judío masã nitirã Õ'acũrẽ ña'arõ ucũsama", niwũ.

²⁵ Musã Õ'acũ Moisére dutise cũu'quere weecã, musã judío masã weesetise, õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ase wapati'i. Weeticãma, musã judío masã nise wapamarĩ'i. Tojo weerã cũ cũu'quere weetirã, judío masã nitirã weronojõ tojacã'a. Õ'acũ yarã weronojõ nitisa'a. ²⁶ Judío masã nitirã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'ña marĩma. Na Õ'acũ

Moisére duti'quere wéerã, judío masã weronojõ nisama. Õ'acũ narẽ “Yarã nima”, nisami. ²⁷ Musã judío masã Õ'acũ Moisére duti'quere cʉomi'i. Õ'rěcju yapa caserore yejecõ'amirã, cũ duti'quere weewe'e. Āpērã, judío masã nitirã õ'rěcju yapa caserore yejecõ'atimirã, tojo nicã Õ'acũ Moisére duti'quere masĩtimirã, cũ dutisere weesama. Na tojo weecã, musã bu'iri cʉosere masĩno'o. ²⁸ Judío masũ waro bu'ipu dia'cũ weesetitimi. Cũ upu dia'cũrẽ õ'rěcju yapa caserore yejecõ'ase mejęta ni'i. ²⁹ Moisé dutisere yu'tigu mejęta Õ'acũ yagu nimi. Espíritu Santure wãcũse ducayuno'cʉ pe'e judío masũ waro nimi. Cũta Õ'acũ yagu nimi. Cũrẽ Õ'acũ “Añugũ nimi” ni ĩ'asami. Masã mejęta tojo ĩ'asama.

3

¹ Yu'ɥ tojo nicã tɥ'orã, musã “¿To pũrĩcãrẽ judío masã nise wapamarĩsari? ¿Õ'rěcju yapa caserore yejecõ'ase quẽ'rã wapamarĩsari?” nisa'a. ² Wapatiyu'rɥa'a. Ne warore a'tiro ni'i. Õ'acũ judío masãrẽ cũ ye quetire weedutigu, ãpěrãrẽ weredutigu cũucʉ niwĩ. Tojo weero judío masã nise wapati'i. Musãrẽ a'tiro ninemogũti. ³ Āpērã judío masã Õ'acũ ucũsere ějõpeotisama. Na tojo ějõpeotimicã, Õ'acũ narẽ cũ “Tojo weeguti” ní'quere “Weewe'e”, nitisami. ⁴ Õ'acũ nipe'tise cũ “Weeguti” ní'quere queoro weegusami. Marĩ nipe'tirã nisoosepiarã nimicã, Õ'acũ cũ ní'caronojõta queoro weegusami. Õ'acũrẽ cũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wã:

Õ'acũ, mu'u ucũsere “Diacjũta ni'i”, nino'lo.

Mu'urẽ nisoose marĩ'i.

Tojo weero mu'urẽ ãpẽrãpũre ne weresãta basiowe'e.

Na weresãcãma, yu'rũwetimujãgũsa'a, ni ojacu niwĩ duporocjũpũ.

⁵ Tere tu'orã, ãpẽrã a'tiro nima'asama. “Ësã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ i'ono'rõsa'a.” ¿To pũrĩcãrẽ “Õ'acũ ãsã ña'arõ weesere bu'iri da'regũ, queoro weetimi”, nirã weesari? ⁶ Tojo niwe'e. Na tojo nise queoro nicãma, Õ'acũ ne ni'cũrẽ bu'iri da'remasĩtibosami.

⁷ Apeyema ãpẽrã a'tiro ninemoma'asama. “Ësã nisoocã, Õ'acũ queoro ucũsere i'ono'rõsa'a. Tojo weerã masã cũrẽ 'Añuyũ'rũami, diacjũ ucũnu'cũgũ nimi', nirãsama. Tojo nicãma, ¿de'ro weegũ Õ'acũ marĩrẽ 'Mũsã ña'arõ weesebucũrã ni'i', nisari? Cũ tojo nĩgũ, queoro weetimi”, nisama. Na tojo nise nima'ase ni'i. ⁸ Na “Ësã ña'arõ weecã, Õ'acũ añurõ weesere nemorõ masĩrãsama”, nisama. Tojo weerã “Añuse wa'ato nĩrã ña'asere weerã”, nisama. ãpẽrã yu'ure, yu'u me'rãcjãrãrẽ mejẽcã wãcũato nĩrã, “Pablo a'tere bu'emĩ”, nisoosama. Na tojo nisoose wapa Õ'acũ narẽ bu'iri da'regũ, queoro weegusami.

Nipe'tirã bu'iritirã nima nise ni'i

⁹ ¿Marĩ judío masã ãpẽrã yu'rũoro añurã niyu'rũnu'cãti? Niwe'e. Marĩ masĩtoja'a. Nipe'tirã judío masã, judío masã nitirã ña'arõ weerã niyurã, ni'cãrõnojõ bu'iritirã dia'cũ ni'i.

10 Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpũre marĩrẽ a'tiro niwũ:

Ne ni'cũnojõputa añugũ marĩmi.

11 Ne ni'cũ Õ'acũ ye cjasere tu'omasĩgũ marĩmi.
Ne ni'cũputa Õ'acũrẽ masĩsĩ'rĩgũ,
wãcũnrũtisami.

12 Nipe'tirã Õ'acũ yere du'urã, dojope'tia wa'asama.

Nipe'tirã ña'arõ weema.

Ne ni'cũnojõputa ãpẽrãrẽ añurõ weegũ marĩmi.

13 Na ucũse masãpe susuripe weronojõ ni'i.

Ti pe ãrĩwijaasa'a.

Te ãrĩwijaase weronojõ masã ña'arõ ucũsama.

Nisoonu'cũsama.

Aña ɯseropu nímá cɯogɯ weronojõ pũrĩrõ ucũsama.

14 ãpẽrãrẽ doja, ɯputu tu'tisama.

15 Na masãrẽ wẽjẽcõ'asema ĩ'adu'ayɯ'rɯasama.

16 No'o na wa'aro masãrẽ ña'arõ weewã'cãsama.

Na yere dojorẽ, pajasecɯorã tojacã weesama.

17 ãpẽrãrẽ ejerisãjãcã weesere moosama.

18 Õ'acũrẽ wiopesase me'rã ĩ'atisama.

Cũrẽ uitisama, ni ojano'wũ.

19 Marĩ masĩ'i, Moisé cũ dutisere ãsã judío masãrẽ cũucɯ niwĩ. Ɛsã te dutisere masĩmirã, tere weetirã, bu'iritirã tojasa'a.

Cũ dutise cũ'que a'tiro ni'i. Nipe'tirã judío masãrẽ, judío masã nitirãrẽ bu'iritirã nima, ni masĩdutirotjo ni'i.

20 Ne ni'cũ Moisé duti'quere weepe'omasĩtisami. Tojo weegu "Moisé dutisere weepe'ocã,

'Õ'acũ yɯ'ure bu'iri marĩgũ nimi', nigũsami", nĩmasĩtisami. Moisé duti'que marĩrẽ

"Ña'arã ni'i", ni masĩdutirotjo cũuno'caro niwũ.

Jesucristore ĕjōpeose me'rã yu'rurãsa'a nise ni'i

²¹⁻²² Ni'cãrōacãrē majã Õ'acũ marĩrē bu'iri marĩrã nicã weese quetire ĩ'omi. Te quetire Moisé cũ duti'quere weetimirã, masĩno'o. Marĩrē Jesucristore ĕjōpeose me'rã Õ'acũ ĩ'orōpũre bu'iri marĩrã nita basio'o. Duporopũ Moisé, tojo nicã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã Õ'acũ tojo weeatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojacãrã niwã. Õ'acũ nipe'tirã Jesucristore ĕjōpeorãrē “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Ne ducawaanũ'cõtisami. ²³ Marĩ nipe'tirã ña'arõ weerã ni'i. Ne ni'cũ Õ'acũ uaronojõ weegũ marĩmi. ²⁴ Tojo nimicã, Õ'acũ marĩrē ma'ígũ, cũ macũrē o'ócũ niwĩ. Marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ tojo weecũ niwĩ. Tojo weero marĩ wapayetimicã, a'tiro ni'i. Jesucristore ĕjōpeose me'rã Õ'acũ marĩrē “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, ni ĩ'asami. ²⁵ Cũ macũ Jesucristore marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayecã weecũ niwĩ. Cũ wẽrĩgũ dí o'mabũro'que me'rã marĩ cũrē ĕjōpeocã, acobojosami. Tere wéégũ, Õ'acũ queoro cũ weesere ĩ'osami. Duporocjãrãpũre na ña'arõ weecã, Õ'acũ pajaña'gũ, bu'iri da'reticũ niwĩ. Tojo tu'oña'cã'cũ niwĩ. ²⁶ A'tiro nicãrē Jesucristo marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapaye'que me'rã Õ'acũ cũ queoro weesere ĩ'osami. Mejãrõta tja cũ macũ Jesucristore ĕjōpeorãrē bu'iri marĩrã, añurã wa'acã weesami.

²⁷ Tojo weerã Õ'acũ ĩ'orōpũre marĩ basu “Añurã ni'i”, nímasĩtisa'a. Moisé duti'quere

wéerã mejêta, añurã ni'i. Jesucristore êjõpeocã pe'e, Õ'acũ marĩrẽ “Añurã nima”, ni ï'asami. ²⁸ Tojo weerã a'tiro nímasĩ'i. Marĩ Jesucristore êjõpeocã, Õ'acũ “Bu'iri marĩrã nima”, ni ï'asami. Moisé duti'quere weecã mejêta, tojo wa'a'a.

²⁹ Õ'acũ judío masã wiogũ se'saro nitimi. Judío masã nitirã quẽ'rãrẽ wiogũ nimi. ³⁰ Nipe'tirã ni'cũrêta Õ'acũtima. Cũ judío masã Jesucristore êjõpeorãrẽ “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Cũrẽ êjõpeorã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ mejãrõta nisami. ³¹ ¿To pũrĩcãrẽ marĩ “Jesucristore êjõpeose me'rã Moisé duti'que pe'ere wapamarĩ'i”, nirã weeti? Niwe'e. A'tiro pe'e wee'e. Marĩ “Jesucristore êjõpeose me'rã Õ'acũ Moisére duti'quere wapatirota wee'e”, nino'o.

4

Abrahã Õ'acũrẽ êjõpeo'que ni'i

¹ Ni'cãrõacã musãrẽ Abrahã marĩ ñecũ ye quetire weregũti. Musã masĩrõnojõta cũ judío masũ nimũ'tã'cũ nicũ niwĩ. ² Õ'acũ Abrahã weesere ï'agũ mejêta, cãrẽ “Añugũ nimi”, nicũ niwĩ. Tojo nicãma, Abrahã cũ añurõ wee'que wapa “Yũ'ũ añugũ ni'i”, nímasĩbopĩ. Õ'acũ ï'orõpũ pe'ere tojo nita basiowe'e. ³ Cũ êjõpeocã pe'e, cãrẽ Õ'acũ “Bu'iri marĩmi”, nicũ niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ: Abrahã Õ'acũrẽ êjõpeocũ niwĩ.

Tojo weegũ Õ'acũ cãrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicũ niwĩ.

4 Queose me'rã musãrẽ wereguti. Ni'cũ apeyenojõ da'racã, cãrẽ wapayerã, tojo o'orã mejêta weema. Cũ da'ra'que wapa wapayerã weema. 5 Õ'acũ pe'e tojo weetimi. Marĩ añurõ weese wapa mejêta “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nisami. Cãrẽ ãjõpeocã pe'ere, tojo nisami. Masã ña'arõ weerãrẽ yu'rũweticã weegú nimi. 6 Duporocjũru Davi quẽ'rã yu'u ni'caronojõta nicu niwĩ. Õ'acũ masã weesere ì'atimigũ, cãrẽ ãjõpeocã, “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, nisami. Tojo nino'rãnojõ e'catisama. 7 A'tiro ni ojacu niwĩ te cjasere:

No'o Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'quere acobojono'cãrã e'catima.

Tojo nicã ña'arõ weesere cõ'ano'cãrã e'catima.

8 No'o Õ'acũ “Ã'rĩ bu'iri marĩgũ nimi”, nino'gũnojõ cũ quẽ'rã e'catimi, ni ojacu niwĩ Davi.

9 Judío masã õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'a'cãrã dia'cũ e'catitisama. Yejecõ'ano'ña marĩrã judío masã nitirã quẽ'rã e'catisama. Marĩ Abrahã ye cjasere wãcũnemorã tja. Õ'acũ Abrahãrẽ cãrẽ ãjõpeocã ì'agũ, “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ. 10 ¿De'ro nicã Õ'acũ Abrahãrẽ “Añugũ nimi”, nipari? Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'ano'se duporo Õ'acũ Abrahãrẽ “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nitojacu niwĩ. 11 Abrahã Õ'acũrẽ ãjõpeoca be'ropu cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Cũ yejecõ'ano'se me'rã Õ'acũ cãrẽ toduporopu “Mu'u añugũ, bu'iri marĩgũ ni'i” ní'quere masĩcu niwĩ. A'tiro wéégũ, Abrahã nipe'tirã

ējōpeorā ñecũ tojacu niwĩ. Na ējōpeose me'rá Ō'acũ nipe'tirā cūrē ējōpeorārē “Añurā nima”, nicu niwĩ. Na ō'rēcju yapa caserore yejecō'acā mejēta, tojo nicu niwĩ. ¹² Mejārōta judío masārē Abrahā na ñecũ nimi. Na ō'rēcju yapa caserore yejecō'acā mejēta, na Abrahā weronojō ējōpeorāta cū pārāmerā nima. Abrahāmaricā cū yejecō'ano'se duporo Ō'acūrē ējōpeotojacu niwĩ.

Abrahā ējōpeose сюууцā, Ō'acũ “Tojo weeguti” ní'que queoro wa'acaro niwũ

¹³ Ō'acũ Abrahārē “Mũ'urē, mũ'u pārāmerā nituriarārē a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwĩ. Ō'acũ cū dutisere wéeca be'ro mejēta tojo nicu niwĩ. Abrahā cūrē ējōpeocā pe'e, cūrē “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cūrē “A'ti di'tare o'oguti”, nicu niwĩ. ¹⁴ Ō'acũ cū dutise cūu'quere weerā dia'cūrē “Tojo weeguti” ní'quere o'ocāma, marĩ ējōpeose wapamarĩbopā. Tojo nicā cū Abrahārē “Mũ'urē añuse o'oguti” ní'que wapamarĩyapaticā'bopā. ¹⁵ Marĩ Ō'acũ Moisére dutise cūu'quere weepe'omasītisa'a. Tojo weegu cū dutisere masĩmirā yu'rũnu'cācā, marĩrē bu'iri da'regusami. Te dutise maricā pũricārē, te dutisere yu'rũnu'cāse marĩbopā.

¹⁶ Ō'acūrē ējōpeorā dia'cūrē Abrahārē “Tojo weeguti” ní'quere o'ogusami. Cū marĩrē ma'itĩagũ, marĩ basu weetutuacā mejēta, tere o'osami. Moisé dutise cūu'quere weerā dia'cūrē o'osome. Nipe'tirā Abrahā weronojō ējōpeorārē

o'ogusami. Abrahã nipe'tirã ãjõpeose cuorã ñecũ nimi. ¹⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro niwũ Abrahãrẽ: “Mũ'urẽ peje cururicjãrã ñecũ sõrõwũ”, nicũ niwĩ Õ'acũ. Cũ tojo nicã tu'ogu, Abrahã ãjõpeocu niwĩ. Abrahã Õ'acũ ï'orõpũre cãrẽ ãjõpeoyugu, marĩ ñecũ nicũ niwĩ. Õ'acũta nipe'tisere weemasĩpe'ocã'mi. Wẽrĩ'cãrãpũreta masõsami. Cũ dutiro me'rã no'o marĩsepũreta weebajurẽsami.

¹⁸ Õ'acũ Abrahãrẽ “Mũ'u pãrãmerã nituriarã pãjãrã nirãsama” nirĩ curare ne põ'rãmarĩcu niwĩ. Põ'rãmarĩmigũ, Õ'acũ cãrẽ ní'quere “Queoro weegusami”, ni ãjõpeocu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ ní'caronojõta peje cururicjãrã ñecũ wa'acu niwĩ. ¹⁹ Abrahã cien cũ'marĩ wa'tero cuocu niwĩ. Cũ numo Sara quẽ'rã bucuo waro nico niwõ. Tojo nimicã, Abrahã “Ësã põ'rãtimasĩtisa'a, bucũrã waro ni'i”, niticu niwĩ. Õ'acũ cũ ní'caronojõ “Ësãrẽ põ'rãticã weegusami” ní'gũ, cãrẽ ãjõpeodu'uticu niwĩ. ²⁰ “Apetero weegu cũ 'Weeguti' ní'quere weeti-sami”, niticu niwĩ. Tojo weronojõ o'ogu, Õ'acũrẽ ãjõpeonemocu niwĩ. Wãcũtutua, cãrẽ nicũ niwĩ: “Añuyũ'ruami, tutuayũ'rugũ nimi”, nicũ niwĩ. ²¹ “Õ'acũ yũ'ure cũ 'Weeguti' nisere weemasĩpe'ocã'sami”, ni ãjõpeocu niwĩ. ²² Cũ tojo ãjõpeocã ï'agũ, Õ'acũ Abrahãrẽ, “Añugũ, bu'iri marĩgũ nimi”, nicũ niwĩ.

²³ Õ'acũ tojo ní'quere Abrahã dia'cãrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ ojano'ticaro niwũ. ²⁴ Marĩ quẽ'rãrẽ ojano'caro niwũ. Marĩ Õ'acũrẽ

ējōpeocā, Abrahārē ní'caronojōta marīrē
 “Añurā, bu'iri marīrā nima”, nisami. Cúta
 marī wioḡu Jesú wērī'cupure masōcū niwī.
²⁵ Jesú marī ña'arō wee'que wapare wērīcū
 niwī. Cū wērīca be'ro Õ'acū marīrē bu'iri
 marīrā tojadutigū cūrē masōcū niwī.

5

Marī bu'iritirā niwe'e nise cjase ni'i

¹ Marī bu'iri cūomi'cārārē marī wioḡu Jesu-
 cristore ējōpeocā, Õ'acū “Mūsā añurā ni'i”, ni
 ī'asami. Tojo weerā marī ña'arō wee'quere
 wērī wapayeyucā, Õ'acū me'rā wācūque'tiro
 marīrō añurō nicā'a. ² Jesucristore ējōpeocā,
 Õ'acū marīrē ma'ígū, cū me'rā niato níḡū
 yu'ruosami. Cū tiropū cū añuyū'ruagu nisere
 bu'ipejatamurāsa'a. Marīrē “Añurō weewū”,
 nigūsamī. Cū tojo weegūsamī nírā, e'catise me'rā
 co'te'e.

³ Apeyema tja pi'etirā, e'catimasī'i. Marī
 pi'etirā, nemorō wācūtutuarāsa'a. ⁴ Marī
 wācūtutuacā, Õ'acū “Mūsā añurō weewū”,
 nigūsamī. Tere masīrā, cū marīrē añurō weeat-
 jere wācūrā, e'catiyutoja'a. ⁵ Õ'acū Espiritu
 Santure marī me'rā ninu'cūdutigū o'ócū niwī.
 Tojo weerā cū me'rā nírā, Õ'acū marīrē ma'isere
 masīno'o. Tere masīrā, “Queorota marīrē
 'Añurō weeguti' ní'quere weegūsamī”, nino'o.

⁶ Õ'acū marīrē marī basu de'ro yu'ruta
 basioticā ī'acū niwī. Tojo weegū cū
 besecatero ejacā, Jesucristo marī ña'arārē
 wērībosacū niwī. ⁷ Marī pūrīcā ne āpērārē

wērībosasī'rītisa'a. No'o ni'cũ queoro weegú
 nimicã, ne wērībosamasītisa'a. Apetero
 weegu ni'cũ añugũ warore wērībosagu,
 wērībosabosami. ⁸ Ō'acũ pūrīcã marī ña'arã
 nimicã, cã ma'isere ĩ'ocũ niwĩ. Tere ĩ'ogũ,
 Jesucristore marīrē wērībosacã weecu niwĩ.
⁹ Jesucristo marīrē wērībosase me'rã cũ ye dí
 o'maburose me'rã Ō'acũ cũ ĩ'orõpure marīrē
 bu'iri marīrã tojacã weecu niwĩ. Tojo weegu cũ
 Jesucristo me'rãta tja nemorõ weetamugũsami.
 Ō'acũ masãrē bu'iri da'reri numu nicã,
 marīrē yu'rũweticã weegusami. Marīrē bu'iri
 da'reesome. ¹⁰ Marī Ō'acũrē uatirã nimicã,
 cũ macũrē marīrē wērībosacã weecu niwĩ.
 Jesucristo wērīgũ dí o'maburose me'rã Ō'acũ
 marīrē cũ me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Tojo
 weerã marī ni'cãrõacãrē cũ me'rãcjãrã niyurã,
 a'tiro masĩ'i. Jesucristo wērī, cũ masã'que
 me'rãma majã marī bu'iri da'reno'bo'cãrãrē
 yu'rũcã weegusami. ¹¹ Apeyema tja marī wiogu
 Jesucristo me'rã Ō'acũ marīrē ma'isere wãcũrã,
 e'catiyu'rua'a. Marī cũ wērī'que me'rã Ō'acũ
 yarã sãjã'a.

Adã, tojo nicã Jesucristo queti ni'i

¹² Ni'cũ umu Adã wãmetigu me'rã ña'arõ
 weese nu'cãcaro niwũ. Te me'rã wērīse
 bajuanu'cãcaro niwũ. Nipe'tirã masãnucũpure
 marī ña'arõ weerã niyucã, pē'rĩpejape'tia
 wa'acaro niwũ. Tojo weero a'ti umucopure
 wērīse se'sape'tia wa'apã. ¹³ Masã Ō'acũ
 Moisére dutise cũuatjĩ dũporopũ ña'asere

weetojacārã niwã. Na ña'arõ weemicã, Õ'acũ dutise marĩyucã, cũ narẽ “Yũ'ũ dutise cũu'quere yũ'rũnũ'cã'a”, niticũ niwĩ. Narẽ bu'iri da'reticũ niwĩ. ¹⁴ Tojo nimicã, Adã be'rocjārã téé Moisé nícaterocjārãpũ wẽrĩcārã niwã. Na Adã Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cã'caronojõ weetimirã, ña'arõ wee'que wapa wẽrĩcārã niwã.

Adã dũ'pocãticũ niwĩ ña'arõ weesere. Jesucristo pe'e a'ti turipũ a'tigũ, añurõ weesere cũ quẽ'rã dũ'pocãticũ niwĩ.

¹⁵ Marĩ Adã yũ'rũnũ'cã'quere, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ wee'quere a'tiro nímasĩ'i. Adã ni'cũ cũ yũ'rũnũ'cã'que bu'iri nipe'tirã wẽrĩsirutuma. Õ'acũ pe'e marĩrẽ ma'ígũ, añubutiaro weemi. Marĩ wapayetimicã, ni'cũ ɯmũ Jesucristo me'rãta tja nipe'tirãrẽ añubutiaro weemi. Pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ cũ me'rã catinu'cũcã weemi. ¹⁶ Õ'acũ marĩrẽ añurõ wee'quere, ni'cũ ɯmũ Adã cũ ña'arõ wee'quere “A'tiro ni'i”, ninemomasĩ'i. Adã ni'cãtiacã cũ yũ'rũnũ'cã'que me'rã marĩ nipe'tirãrẽ bu'iritirã tojacã weecũ niwĩ. Õ'acũ marĩrẽ yũ'rũose pe'e a'tiro ni'i. Marĩ pejetiri yũ'rũnũ'cãmicã, Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ, bu'iri marĩrã, añurã tojacã weecũ niwĩ. Marĩ wapayetimicã, tojo weecũ niwĩ. ¹⁷ Ni'cũ yũ'rũnũ'cã'que me'rã wẽrĩse se'sa wa'apã. Tojo weero Jesucristo wẽrĩ'que pe'e totã yũ'rũoquejo'o. Õ'acũ marĩrẽ pajaña'gũ, wapayetimicã, marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã weecũ niwĩ. Jesucristo ni'cũ me'rãta tja marĩrẽ ɯ'mũsepũ catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ.

18 Ni'cãtiacã Adã yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã bu'iri da'reno'ajã tojacãrã niwã. Jesucristo queoro wéégũ, cã wērĩse me'rã pe'e nipe'tirã bu'iri marĩrã tojata basio'o. Tojo nicã catinu'cũsere bocata basio'o. 19 A'tiro ni'i. Ni'cã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'que me'rã nipe'tirã cã be'rocjãrã marĩ quẽ'rã ña'arã ni, bu'ipejasirutu'u. Mejãrõta tja ni'cã Õ'acũ dutisere yu'tigu Jesucristo me'rã nipe'tirã cãrẽ ãjõpeorãrẽ Õ'acũ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", nisami.

20 Õ'acũ Moisére dutise cũúgũ, marĩ ña'arã ni'i nisere masĩdutigu cũucũ niwĩ. Cũ tojo weemicã, ña'arõ weenemopecãrã niwã. Õ'acũ pe'e ña'ase weenemocã, nemorõ pajaña'nemopecũ niwĩ. 21 Ña'arõ wee'que wapa wērĩse nipe'tirãpure se'sabi'acaro niwũ. Te se'sa'caro weronojõ Õ'acũ marĩrẽ ma'ígũ añurõ weese quẽ'rã se'sabi'acaro niwũ. Marĩ wioгу Jesucristo wērĩse me'rã marĩrẽ añurã, bu'iri marĩrã tojacã weecũ niwĩ. Tojo nicã cã me'rã catinu'cũatjere o'ocũ niwĩ.

6

Wērĩ'cãrã weronojõ nimi'cãrã Jesucristo me'rã yu'rũono'o nise ni'i

1 Yu'ũ ní'caronojõta ña'ase weenemocã, Õ'acũ nemorõ pajaña'nemoecosami. ¿To pũrĩcãrẽ marĩrẽ ma'ígũ pajaña'nemoato nĩrã ña'arõ weenu'cũrãsari? 2 Tojo niwe'e. Jesucristo curusapu wērĩcã, marĩ quẽ'rã cã me'rã wērĩ'cãrã weronojõ wa'acãrã niwũ. Wērĩ'cãrã, catirã

na wee'quere weetisama. ¿De'ro weerã marĩ toduporo ña'arõ wee'caronojõ weenu'cũbosau? ³ Musã masĩsa'a, marĩ Jesucristore ãjõpeorã nitjĩarã, wãmeyeno'o. Wãmeyeno'rã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamurã weronojõ ni'i nisere ã'o'o. ⁴ Jesucristo wẽrĩca be'ro yaano'cu niwĩ. Marĩ wãmeyeno'rã, cũrẽ yaa'caro weronojõ marĩ ña'arõ weesere du'ucãrã niwũ. Marĩ pacu cũ tutuase me'rã Jesucristore wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Cũrẽ masõ'caro weronojõ marĩ quẽ'rãrẽ ape upu sãjãcã weecu niwĩ.

⁵ Marĩ Jesucristo me'rã niyurã, cũ wẽrĩ'quere bu'ipejatamu'cãrã weronojõ ni'i. Mejãrõta cũ wẽrĩ'cupu masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã masãrãsa'a. ⁶ A'tiro masĩ'i. Marĩ toduporopu ña'arõ niseti'quere Jesucristo wẽrĩse me'rã curapũ paabi'pecõ'ano'rõ weronojõ wa'acaro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere du'udutiro tojo wa'acaro niwũ. Tojo weerã ña'asere weeticã'rõua'a. Marĩrẽ te wejeñe'enũ'cõrõ weronojõ weewe'e majã. ⁷ Wẽrĩ'cupu cũ catigu ña'arõ wee'quere weetimimiba majã. Tojo weerã marĩ quẽ'rã cũ weronojõ te ña'arõ weesere yu'rũweti'cãrãpu nĩrã, weeticã'rõua'a. ⁸ Marĩ Jesucristo me'rã wẽrĩbu'ipejatamu'cãrã niyurã, a'tiro masĩ'i. Cũ wẽrĩ masã'caro weronojõ marĩ quẽ'rã mejãrõta cũ me'rã cũ weronojõ masãrãsa'a. ⁹ Apeyere a'tiro masĩ'i. Jesucristo wẽrĩ'cupu masãcu niwĩ. Cũ ne wẽrĩnemosome. Cũrẽ wẽrĩse ne põtẽosome majã. ¹⁰ Jesucristo masã ña'arõ wee'que wapare wẽrĩbosagu, ni'cãtita wẽrĩcu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ majã cũ

masãca be'ro Õ'acũ me'rã añurõ ninu'cũmi.
 11 Te weronojõ marĩ Jesucristo me'rã wẽrĩ'cãrã
 weronojõ tu'oña'rã. Cũ yarã niyucã, ña'arõ
 weese marĩrẽ dutimasĩtisa'a majã. Tereta
 marĩrẽ yu'rũotojacu niwĩ. Tojo weerã Õ'acũ
 uaronojõ weesetirã. Ña'asere weeticã'rã.

12 Marĩ upu boatji upure ña'ase weesĩ'ricã,
 cã'mota'arã. Ti upu ña'arõ uaripejasere weet-
 icã'rã. 13 Marĩ ì'ase, ucũse, wãcũse nipe'tise
 marĩ upupu nise me'rã ña'arõ weeticã'rã.
 Ña'asere weeronojõ o'orã, Õ'acũ uaro weesetirã,
 marĩ upupu nisere cũpũre o'orã. Wẽrĩ masã'cãrã
 weronojõ añuse pe'ere weerã. 14 Moisé duti'que
 doca nĩrã, tere weetirã, bu'iri da'reno'rãsama.
 Marĩ cũ dutise doca niwe'e. Õ'acũ marĩrẽ bu'iri
 da'reronojõ o'ogu, marĩrẽ ma'ígũ, acobojocu
 niwĩ. Tojo weero ña'arõ weese marĩrẽ de'ro
 põtẽomasĩtisa'a.

Marĩ da'raco'terã weronojõ nise ni'i

15 “Marĩ Moisé dutise doca niwe'e. Õ'acũ
 marĩrẽ ma'ígũ, acobojocu niwĩ”, ni'i. ¿To
 pũricãrẽ marĩ ña'arõ weecã, añusari? Niwe'e.

16 Mũsã masĩsa'a, marĩ apĩ dutiro wéerã,
 cũrẽ da'rawã'ñaco'terã sãjãrã wee'e. Cũ
 marĩ wiogu tojagu weesami. Te weronojõ
 marĩ ña'asere wéerã, ña'ase weewã'ñaco'terã
 weronojõ nisa'a. Ña'arõ weese wapa wẽrĩsere
 bocarãsa'a. Marĩ Õ'acũ dutiro wéerã pũricã,
 cũrẽ da'rawã'ñaco'terã weronojõ ni'i. Marĩ cũ
 dutisere wéerã, ña'ase weero marĩrõ nirãsa'a.

17-18 Toduporopu mũsã ña'asere wéerã,
 da'rawã'ñaco'terã weronojõ nicãrã niwũ.

Ni'cārōacārē āpērā mūsārē Jesucristo ye quetire werecā tū'orā, añurō ējōpeocārā niwũ. Tojo weerā ña'arō weesere yu'ruono'tjārā, añusere weewā'ña'a. Mūsā tojo weecā wācũgũ, yu'u Ō'acūrē e'catise o'o'o. ¹⁹ Mūsārē tū'omasĩcā uagu, masā na ucũwmasenojō me'rā were'e. Mūsā toduporopure ña'asere mūsā upure wiapecārā niwũ. Siape me'rā ña'arō weedojacārā niwũ. Ni'cārōacā pe'ere añusere wiarā, Ō'acūrē mūsā upure wiaya. Cũ me'rā nibutiarā, siape me'rā cũ uaro dia'cūrē weeya.

²⁰ Mūsā toduporopure ña'arō weewā'ñarā, ña'ase dutise doca níni'wũ yujupũ. Tojo weerā añurō weeroasato nirō marĩrō nicā'wũ. ²¹ Mūsā ña'arō wéerā, ¿ñe'enojō añusere bocari? Toduporopure mūsā ña'arō wee'quere wācūrā, ni'cārōacārē bopoyasa'a. Te ña'arō wee'que wapare pecame'epũ bu'iri da'reno'bopā. ²² Ni'cārōacārē majā marĩ ña'arō weesere yu'rūwetī'cārāpũ ni'i. Ña'arō weese doca niwe'e. Ō'acũ dutisere da'rawā'ñaco'terā ni'i. Te pūrĩcā añurō yapatisa'a. Marĩ, marĩ wiogu Ō'acũ me'rā ni'i. Siape me'rā cũ uaronojō wéerā, añuse, cũ tiropũ catinu'cūsere bocarāsa'a. ²³ Ña'arō wee'que wapare pecame'epũ bu'iri da'reno'o, wěrĩdojasere bocano'sa'a. Ō'acũ marĩrē wapamarĩrō o'ose pe'e catinu'cūatjere bocatje ni'i. Marĩ wiogu Jesucristo me'rā tere o'ogusami.

7

Omocã dũ'tese cjase queose ni'i

1 Acawererã, müsã Õ'acũ Moisére dutise cūu'quere masīsa'a. Marĩ catiri umucopu dia'cūrē te duti'quere yu'tisa'a. 2 Queose me'rã müsārē weregutī. Marĩrē duti'que a'tiro ni'i. Ni'cō omocã dũ'te'co co marāpu catiro ejatuaro cū nũmo nimo. Cũ wērīca be'ro na dũ'te'que pe'tia wa'asa'a. Co marāpu moogō tojasamo tja. 3 Co marāpu catimicã, apĩrē nũorēgō, ña'arō weego weesamo. Õ'acũ dutisere yu'rũnu'cãgō weesamo. Co marāpu wērīca be'ro pũrīcārē apĩrē nũorēcã, ña'ase mejēta ni'i. Õ'acūrē yu'rũnu'cātisamo.

4 Co marāpu wērī'caro weronojō marĩrē ni'cārōacārē a'tiro wa'a'a. Toduporopure Moisé duti'quere yu'tini'wũ yujupu. Jesucristo cū wērīcã, marĩ quē'rã wērī'cãrã weronojō wa'acãrã niwũ. Tojo weerã Jesucristo wērīse me'rã marĩ Moisé dutise doca ní'quere du'uno'wũ. Ni'cārōacārē Jesucristo wērī masāse me'rã cū yarã ni'i. Marĩrē Õ'acũ uaro weeato nígu, cū yarã sãjãcã weecu niwĩ. 5 Toduporopu marĩ tu'sasenojō ña'asere uaripejawu. Moisé duti'quere marĩrē cã'mota'acã, weeya nírōnojō wa'awu. Nipe'tise marĩ upupu nise me'rã marĩ ña'arō uaripejasere weewu. Te ña'asere wéerã, pecame'epu bu'iri da'reno'o, yapatidijabopã. 6 Toduporopu Moisé cū dutise doca níni'wũ yujupu. Ni'cārōacārē majã marĩ Jesucristo me'rã nírã, Moisé dutise doca niwe'e. Tere yu'rũweti'cãrãpu ni'i. Tojo weerã marĩ Espiritu Santu me'rã ape upu sãjã'a. Cũ weetamurō me'rã Õ'acũ uaro weesetimasĩ'i.

Añurõ weesĩrĩmigũ, ña'ase bu'iri põtēotisa'a nise ni'i

⁷ ¿To pũrĩcārē “Moisé duti'que ña'a ni'i”, nirāsari? Niwe'e. Te dutise marĩcāma, yu'u ña'agũ ni'i nisere masĩtibopã. Cũ dutise a'tiro ni'i. “Āpērã yere uotĩcã'ña”, ni'i. Te marĩcāma, yu'u te uosere “Ña'ase ni'i”, ni masĩtibopã. ⁸ Te dutise “Weeticã'ña” nimicã, yu'u pe'ere nipe'tise no'o uaro uaripejasere weeya nĩrõnojõ wa'awu. Dutise marĩcāma, “Ña'ase ni'i”, ni masĩno'ña marĩbopã.

⁹ Duporopu yu'u Moisé duti'quere sō'owaro masĩtigu, wācũque'tiro marĩrõ nicã'miwũ. “Añurõ weegũ ni'i”, ni wācũmiwũ. Be'ro te dutise masĩca be'ro na'irõ āpērã yere uoya nĩrõnojõ wa'awu. Yu'u ña'arõ wéegũ, “Ña'agũ ni'i”, ni tu'oña'wũ. ¹⁰ Marĩ Õ'acũ dutisere wéerã, añurõ nicã'bosa'a. Yu'u pe'e te dutise de'ro weepe'omasĩtigu, bu'iritigu tojawu. Te dutise masārē Õ'acũ me'rã añurõ tojacã weeboronojõ nĩrõ, yu'u pe'ere bu'iritigu tojacã weewu. ¹¹ Ña'ase yu'upure nĩrõ, Õ'acũ dutisere yu'rũnu'cãcã weewu. Te ña'ase yu'ure nisoowioritique'awu. Tojo weegu yu'u te dutise niyucã, ña'arõ wéegũ, bu'iritigu tojawu. Õ'acũ me'rã a'pepũrĩgũ tojawu.

¹² Õ'acũ Moisére duti'que añuse warota ni'i. Diacjã wereme'rĩcã'a. Te dutise marĩ ye niatjere weetamu'u. ¹³ To pũrĩcārē Õ'acũ dutise añuse nimirõ, ¿de'ro weero marĩrē bu'iritirã tojacã weesari? Weetisa'a. Marĩ ña'ase wapa pe'e bu'iritirã tojasa'a. Tojo weero te dutise añuse

me'rã ña'asere “Ña'aseta ni'i”, ni masĩno'o. Tojo weerã marĩ ña'arõ wéerã, Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãrã wee'e nírã, marĩrẽ cũ bu'iri da'reatje quẽ'rãrẽ masĩwũ.

¹⁴ Marĩ masĩ'i, Moisé cũ duti'quere Espiritu Santu me'rã Õ'acũta cũucu niwĩ. Tojo weero añuse dia'cũ ni'i. Marĩ pe'e ña'arã ějãnu'cãtjãrã, ña'ase marĩpũre nise doca ni'i.

¹⁵ Yu'u, yu'u weesĩ'rĩsere weewe'e. Yu'u ne weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e. Yu'u a'tere masĩtisa'a. De'ro weegu tojo weesasa'a.

¹⁶ Yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wéegu, a'tiro masĩ'i. “Õ'acũ dutise añuseta ni'i”, ni'i.

¹⁷ Yu'u mejẽta ña'arõ wee'e. Yu'ũpũre ña'ase niyuro, yu'ũre ña'arõ weecã wee'e.

¹⁸ Yu'u añurõ weesĩ'rĩmigũ, weepõtẽotisa'a. Tojo weegu a'tiro masĩ'i. Yu'ũpũre ne añuse marĩ'i.

¹⁹ Añuse yu'u weesĩ'rĩsere weeboronojõ o'ogu, ña'ase yu'u weesĩ'rĩtise pe'ere wee'e.

²⁰ Yu'u weesĩ'rĩtisere wéegu, yu'u basu mejẽta tojo wee'e. Yu'ũpũre ña'ase nise pe'e yu'ũre sũ'ori wee'e.

²¹ Tojo weero a'tiro wa'a'a yu'ũre. Yu'u añurõ weesĩ'rĩcã, ña'ase dia'cũ wa'awioriti'i. Ña'ase pe'e u'mutãque'a'a.

²² Yu'u basu pe'e Õ'acũ dutisere tũ'sayũ'ruami'i.

²³ Tojo nimicã, ña'ase yu'u upũpu nise pe'e ña'arõ weeduti'i. Yu'u wãcũse me'rã añurõ weesĩ'rĩ'i.

Ña'arõ wéegu, añurõ weebo'quere weetisa'a. Tojo weero ña'arõ weese yu'ũre wejeñe'ese weronojõ ni'i.

²⁴⁻²⁵ Ña'arõ weesere du'umasĩtigu, ña'abutiario tũ'oña'sa'a. ¿Noa yu'ũre te ña'asere, bu'iritigu tojacã weesere yu'rũweticã weesari? Õ'acũ

ni'cãta marĩ wiogu Jesucristo me'rã yu'ure yu'rũweticã weegusami. Tojo weegu Õ'acũrẽ e'catise o'o'o. Yu'u ucũ'quere a'tiro neonũ'cõ, wereguti. Yu'u basu Õ'acũ dutisere weesĩ'rĩmi'i. Tojo weesĩ'rĩmicã, ña'ase yu'ũpũre nise pe'e yu'ure ña'arõ sũ'ori wee'e.

8

Espíritu Santu weetamurõ me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nita basio'o nise ni'i

¹⁻² Jesucristo marĩrẽ ña'arõ niseti'quere yu'rũweticã weecu niwĩ. Tojo weerã ni'cãrõacãrẽ marĩ Jesucristo yarã bu'iri da'reno'some majã. Espíritu Santu marĩrẽ Õ'acũ me'rã añurõ nicã weemi. Ni'cãrõacãrẽ Espíritu Santu dutisere wéerã, ña'arõ weewe'e. Tojo weerã pecame'epũ wa'asome. ³ Marĩ ña'arõ weerã niyucã, Moisé duti'que de'ro weepe'ota basiotipã. Moisé duti'que me'rã yu'rũmasĩwe'e. Õ'acũ pe'e yu'rũomasĩmi. Cũ marĩ ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayedutigũ cũ macũrẽ o'ócũ niwĩ. Cũ macũ marĩ ña'arõ weerã upũtiro weronojõ upũticũ niwĩ. Ti upũ me'rã wẽrĩgũ, ña'asere cõ'awapayepe'ocã'cũ niwĩ. ⁴ Tere cõ'agũ, marĩrẽ Õ'acũ dutiro weemasĩato nígũ, tojo weecu niwĩ. Marĩ ɥaro weesĩ'rĩsere weewe'e majã. Ni'cãrõacãrẽ Espíritu Santu tutuaro me'rã cũ ɥaro weeseti'i.

⁵ Marĩ ɥaro weesĩ'rĩsere weesetirã, marĩ ɥasenojõ dia'cũrẽ wãcũsa'a. Espíritu Santu me'rã nisetirã, cũ ɥasenojõ pe'ere weesa'a.

⁶ Marĩ ɥaronojõ dia'cũrẽ weesetirã, pecame'epũ

wa'arāsa'a. Espíritu Santu ñaronojō wéerā, marĩ ejeripō'rāpɸ añurō tɸ'oña'a. Tojo nicā Õ'acũ me'rā añurō catinu'cũcā'rāsa'a. ⁷ Marĩ ñaronojō dia'cūrē weesetirā, Õ'acũ me'rā a'pepūrĩrā weesa'a. Cũ dutiro ne weesĩ'rĩti, ne weemasĩtisa'a. ⁸ Marĩ ñaro weesetirā, Õ'acūrē e'caticā weemasĩtisa'a.

⁹ Marĩ ñaro weesĩ'rĩsere weetisa'a majā. Ni'cārōacārē Espíritu Santu marĩpɸre nimi. Tojo weerā cũ tutuaro me'rā cũ ñaronojō wee'e. Espíritu Santu marĩ me'rā niticā, cũ ñaro weetisa'a. Jesucristo yarā nitisa'a. ¹⁰ Marĩ ña'arō weese wapa marĩ upɸ boadijatji upɸ ni'i. Tojo boadijatji upɸ nimicā, Jesucristo marĩpɸre niyucā, Õ'acũ marĩrē “Añurā, bu'iri marĩrā nima”, ni ĩ'asami. Tojo weero marĩ upɸ boamicā, marĩ ejeripō'rā ɸ'mɸsepɸ catinu'cũcā'rōsa'a. ¹¹ Õ'acũ Jesucristo wēĩ'cɸpɸre masōcɸ niwĩ. Cũta tja Espíritu Santu marĩpɸre nicā, marĩ upɸ wēĩ'ca upɸre masōgũsami. Espíritu Santu tutuaro me'rā tojo weegɸsami.

¹² Tojo weerā acawererā, marĩ Espíritu Santu cɸorā, cũ dutisere weerɸa'a. Marĩ ñaro weesĩ'rĩsenojō pe'ere weerɸasato niwe'e.

¹³ Marĩ ñaro weesetirā, pecame'epɸ bu'iri da're bajuriono'rāsa'a. Te ña'asere Espíritu Santu weetamurō me'rā weedu'urā pūrĩcā, catinu'cūrāsa'a.

¹⁴ Nipe'tirā Espíritu Santu wācũse o'osere weesiruturānojō Õ'acũ pō'rā nima. ¹⁵ Õ'acũ Espíritu Santu marĩrē o'ócɸ niwĩ. Tojo weerā ni'cārōacārē da'raco'terā na wiogɸre uirā

weronojō niwe'e. Marĩrē Ō'acũ pō'rã sãjãcã weesami. Tojo weerã cũ weetamurō me'rã marĩ Ō'acũrē "Pacũ", nĩmasĩ'i. ¹⁶ Espĩritu Santu marĩ wãcũsepũ "Ō'acũ pō'rã nitoja'a", ni tũ'oña'cã weemi. ¹⁷ Marĩ Ō'acũ pō'rã niyurã, cũ "Yũ'u pō'rãrē añuse o'ogũti" nĩ'quere ñe'erãsa'a. Jesucristo cũ pacũ o'oatjere ñe'egũsami. Marĩ quẽ'rã cũ me'rã tere ñe'erãsa'a. Marĩ ni'cãrõacãrẽ Jesucristo pi'etisere bu'ipejatamurã, be'ropũ cũ wiogũ nise quẽ'rãrē bu'ipejatamurãsa'a.

Ō'acũ marĩrē añurō weeatje cjase ni'i

¹⁸ Marĩ a'ti nucũcãpũ pi'eti'i, pi'etirã. Be'ropũ Ō'acũ marĩrē Ʃ'musepũ añusere o'oatjere wãcũcãma, ni'cãrõacã marĩ pi'etise mejō niseacã ni'i. ¹⁹ Be'ro ni'cã nũmũ Ō'acũ "Ã'rã yũ'u pō'rã nima. Narẽ añuse o'ogũti", nigũsami. Nipe'tise cũ wee'que Ʃ'muarō cjase, a'ti turi cjase cũ tojo weeatjere masã apeyenojõrẽ Ʃputũ ã'sĩ'rĩrō weronojō co'tewapamo'o. ²⁰⁻²¹ Ne waropũre Ō'acũ wee'que añuse dia'cũ nicaro nimiwũ. Be'ro Adã Ō'acũrē yũ'rũnũ'cã'que bu'iri a'ti turi cjase doja wa'acaro niwũ. A'ti turi basu dojoticaro niwũ. Ō'acũ nĩrõnojõta dojocarõ niwũ. Tojo weerã wa'icũrã, yucũpagũ, nipe'tise a'ti turi cjase boadijasa'a. Tojo boadijamicã, be'ropũ añurō apogũsami tja. Ō'acũ ni'cã nũmũ besecũ niwĩ. Queoro ti nũmũ nicã, cũ pō'rãrē añurã waro wa'ato nĩgũ ðucayugũsami. Apeye cũ wee'que quẽ'rãrē ðucayugũsami. Tojo weecã, cũ ne waropũ wee'caro weronojō añurō nĩrõsa'a tja. Boadijosome majã. ²² Marĩ

a'tiro masĩ'i. Ni'cãrõacãputa nipe'tise Õ'acũ cũ wee'que boadijasere pe'ticã ɯaro, pũrĩsere tũ'oña'rõ weronojõ tũ'oña'a. Ni'cõ numio wĩ'magũ wɯago pũrise tũ'oña'rõ weronojõ tũ'oña'a. ²³ A'ti ɯmũco se'saro tere tũ'oña'we'e. Marĩ Espĩritu Santure cɯorã wiori quẽ'rã pi'eti'i. Be'ropɯ marĩrẽ dũcayuatjere ɯputu waro ñe'esĩ'rĩrã, pũrĩrõ tũ'oña'rõ weronojõ yucue'e. Marĩ Espĩritu Santure cɯocã, nipe'tise Õ'acũ "O'oguti" ní'quere o'ogusami. Be'ro Õ'acũ marĩrẽ, "Yũ'ɯ põ'rã nima", nigũsami. Tócatero nicã, marĩrẽ ma'ma upɯ, ña'ase weetiri upure o'ogusami. ²⁴ Marĩ Jesucristore ẽjõpeocã, marĩrẽ yũ'rũocɯ niwĩ. Cũ marĩrẽ be'ropɯ weeatjere co'te ẽjõpeo'o. Marĩ ĩ'a'quepũre de'ro weejã co'tenemobosau. ĩ'a'quepũre co'teno'ña marĩ'i. ²⁵ Marĩ ĩ'atise pũrĩcãrẽ co'te ẽjõpeorã, sojaro, caributiro marĩrõ co'teme'rĩcã'a.

²⁶ Marĩ aũsere weetutuatiĩjarã, Õ'acũrẽ "¿De'ro sẽrĩrõɯasari?" nímasĩtisa'a. Tere ĩ'agũ, Espĩritu Santu marĩrẽ weetamusami. Cũ basu marĩ ye niatjere Õ'acũrẽ sẽrĩbosasami. Cũ tere sẽrĩbosagɯ, masã ucũta basiotise ɯserinojõ me'rã sẽrĩsami. ²⁷ Õ'acũ ɯaronojõta Espĩritu Santu marĩrẽ, cũ yarãrẽ sẽrĩbosasami. Tojo weegɯ Õ'acũ nipe'tise marĩ wãcũsere ĩ'abesepe'ogɯ, Espĩritu Santu marĩrẽ sẽrĩbosasere masĩsami.

²⁸ Õ'acũ marĩrẽ cũ ɯaro weeato ní'gũ besecɯ niwĩ. Tojo weerã marĩ a'tiro masĩ'i. Marĩ cũrẽ mairãrẽ weetamunu'cũcã'sami. Nemorõ cũ weronojõ wa'acã ɯagɯ nipe'tise marĩrẽ

wa'asere añurõ yapaticã weesami. ²⁹ Õ'acũ ne waropure ĩ'abesenu'cõto jagupũ “Ã'rã yu'u põ'rã nirãsama”, nicu niwĩ. Cũ macũ weronojõ nisetiatio nígũ tojo weecu niwĩ. Tojo nicã cũ macũrẽ “Nipe'tirã cãrẽ ějõpeorã masã ma'mi niatio”, nicu niwĩ. ³⁰ Duporopũ Õ'acũ marĩrẽ cũ yarã niatio nígũ beseyutojacu niwĩ. Besetoja, cũ põ'rã sãjãcã weecu niwĩ. Be'ro “Bu'iri marĩrã, añurã nima”, nicu niwĩ. Marĩ tojo nino'rãrẽ u'musepu cũ weronojõ nisetiã weegusami.

³¹ Marĩ tere masĩrã, ĩ'ne'enojõ ninemobosari? Õ'acũ marĩrẽ weetamuyucã, ãpẽrã marĩrẽ ña'arõ weemicã, wãcũque'tiwe'e. Marĩrẽ na ña'arõ weedojamasĩtisama. ³² Õ'acũ cũ macũ waromarĩcãrẽ o'ócũ niwĩ. Ne “O'osome” nitigũta, marĩ nipe'tirã ye niatjere wẽrĩbosadutigu tojo o'ócũ niwĩ. Apeyepũma tjãсами majã. De'ro weecju cũ macũ Jesucristore marĩrẽ o'o'cu nimigũ, apeye nipe'tisere o'otibosabe. O'ogusami. ³³ Õ'acũ cũ bese'cãrãrẽ ne ni'cũnojpũta masã besewaropũ weresãrõ weronojõ “Ã'rã ña'arã nima”, nita basiowe'e. Õ'acũ cũ basuta “Ã'rã bu'iri marĩma” nigũsamigu. ³⁴ Ne ni'cũ “Ã'rãrẽ bu'iri da'reroũa'a”, nímasĩtisami. A'tiro ni'i. Jesucristota marĩrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Wẽrĩtoja, masãcu niwĩ. Ni'cãrõcã cũ pacu diacjũ pe'e wiogu dujiri cũmurõpu marĩ ye niatjere sẽrĩbosagu weesami. Tojo weegu ne ni'cũ marĩ Õ'acũ bese'cãrãrẽ “Bu'iri da'reroũa'a”, nímasĩtisami. ³⁵ Jesucristo marĩrẽ ma'isere ne ni'cũnojõ cã'mota'amasĩtimi. Marĩ

pi'eticã, marĩ diasaro tu'ũa'cã, ãpẽrã ña'arõ weequenu'cõcã, Jesucristo ma'inu'cũcã'sami. Tojo nicã ba'ase moocã, su'ti moocã, wiose wa'tero nicã, ãpẽrã marĩrẽ wẽjẽcã, Jesucristo marĩrẽ ma'inu'cũsami. ³⁶ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta Õ'acũ yarãrẽ a'tiro ni'i: Mũ'urẽ ejõpeose bu'iri mũucorinũcũ ãpẽrã ũsãrẽ wẽjẽtawioro ni'i.

Ovejare wẽjẽrãtirã aperopũ miarã weronojõ ũsãrẽ weema, tojo ni ojano'caro niwũ.

³⁷ Marĩ ña'arõ yu'rurã, Jesucristo marĩrẽ ma'igũ weetamuse me'rã nipe'tise ña'asere docaque'acã weemasĩsa'a. Tojo nicã cũ weetamuse me'rã nemorõ wãcũtutuanemomasĩ'i.

³⁸ Yu'ũ a'tere "Diacjũta nirõ wee'e", ni'i. Õ'acũ marĩrẽ ma'isere ne apeyenojõ cã'mota'amasĩtisa'a. Wẽrĩse, catise cã'mota'amasĩtisa'a. Tojo nicã Õ'acũrẽ wereco'terã mũmũsecjãrã, wãtĩa, na wiorã Õ'acũ marĩrẽ ma'isere cã'mota'amasĩtisama. Apeye quẽ'rã ni'cãrõacã nise, be'ropũ niatje ne cã'mota'amasĩwe'e. ³⁹ Tojo nicã mũmũarõpu cjase, mũ'cũarõpu cjase, Õ'acũ wee'quenojõ quẽ'rã ne Õ'acũ marĩrẽ ma'isere cã'mota'amasĩwe'e. Õ'acũ marĩ wiogu Jesucristo yarã niyucã, marĩrẽ ma'inu'cũsami.

9

Israe curuacjãrã ye queti ni'i

¹⁻³ Yu'ũ acawererã Israe curuacjãrã Jesure ejõpeoticã, ña'abutiario ejeripõ'rãtigũcoro. Ya curuacjãrã Jesucristore ejõpeocã mũagu,

na pecame'epu bu'iri da'reno'bo'quere ducayusĩ'rĩgũ, yu'u pe'e wapayebosasĩ'rĩmi'i. Yu'u tojo weegu Jesucristore ne ĩ'anemotibosa'a majã. Yu'u Jesucristore ějõpeotjĩagũ, nisoowe'e. Diacjũ tere were'e. Espĩritu Santu quẽ'rã yu'u nisere "Diacjũta ni'i", nisami. ⁴ Israe curuacjãrã Israe wãmetigu pãrãmerã nituriarãpu nima. Õ'acũ yu'u põ'rã niato nígũ narẽ besecu niwĩ. Cũ na me'rã nígũ, cũ tutuasere, cũ asistesere narẽ ĩ'ocu niwĩ. "Yu'u musã wiogu ni'i. Musã, yã curuacjãrã ni'i", nicu niwĩ. Narẽ añurõ nisetimasĩato nígũ cũ dutisere Moisére cũucu niwĩ. Narẽ Õ'acũ wi'ipu cãrẽ ějõpeosere cũucu niwĩ. Õ'acũ narẽ "Musã pãrãmerã nituriarãrẽ añurõ weeguti", nicu niwĩ. ⁵ Æsã ñecũsumua Israe curuacjãrã nimu'tã'cãrã pãrãmerã nituriarãpu ni'i. Abrahã, Isaa, Jacob, cũ põ'rã doce pãrãmerã nituriarãpu ni'i. Jesucristo quẽ'rã masũ niyugu, ti curuapu bajuasirutugu, Israe curuacjũ na acaweregu nicu niwĩ. Cũ Õ'acũ nimi. Nipe'tise yu'ruoro nimi. Cãrẽ "Mu'u añuyu'ruagu ni'i" ni, e'catise o'onu'cũcã'rõua'a. Tojota weerua'a.

⁶ Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ añurõ weemicã, pãjãrã cãrẽ ějõpeotima. Na ějõpeoticã, "Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ 'Añurõ weeguti' ní'quere weetimi", nigũ mejẽta wee'e. Õ'acũ cũ ní'quere queoro weemi. A'tiro ni'i. Nipe'tirã Israe pãrãmerã nituriarã Õ'acũ põ'rã nitima, nisĩ'rĩrõ wee'e. ⁷ Õ'acũ Abrahãrẽ "Mu'u pãrãmerã nituriarãrẽ añuse o'oguti", nicu niwĩ. Cũ

tojo ní'quere nipe'tirã Abrahã pãrãmerã nituriarã ñe'etisama. Õ'acũ Abrahãrẽ a'tiro nicu niwĩ: "Isaa pãrãmerã nituriarã dia'cũ mu'u pãrãmerã waro nirãsama." ⁸ A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Nipe'tirã Abrahã ya curuapũ bajuasiruturã, Õ'acũ põ'rã nitima. Õ'acũ cũ "Añuse weeguti" ní'quere ëjõpeorã, Õ'acũ põ'rã nima. Náta Abrahã pãrãmerã waro nima. ⁹ Õ'acũ Abrahãrẽ ní'que a'tiro nicaro niwũ: "Ape cũ'ma a'tocateronojõ a'tiguti tja. Titare Sara macütitojagosamo", nicu niwũ.

¹⁰ A'te dia'cũ niwe'e. Apeye totá nemoquejo'o. Na macũ Isaa bucua, be'ro Rebecare numoticu niwĩ. Be'ro co nijĩpaco nirĩ curare Õ'acũ co quẽ'rãrẽ ucũcu niwĩ. Co põ'rã su'rua'cãrã, Isaa ni'cũ põ'rãta nicãrã niwã. ¹¹⁻¹² Na bajua añuse, ña'asere weese dũporo Õ'acũ ni'cũrẽ beseyutojacu niwĩ. Tojo weese me'rã Õ'acũ cũ uaro besesere ï'ocu niwĩ. Cũ no'o besesĩ'rĩrãrẽ besesami. Na weesere ï'agũ mejëta, besesami. Tojo weegu Rebecare nicu niwĩ: "Masã ma'mi cũ acabijire da'raco'tegu sãjãgũsami." ¹³ A'te Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojo'ta queoro ni'i. "Jacore besewũ. Esaú pe'ere besetiwũ", nicu niwĩ Õ'acũ.

¹⁴ To pũrĩcãrẽ marĩ ¿de'ro pe'e nirãsari? "Õ'acũ ni'cũrẽ apĩ yu'ruoro besegu, queoro weetimi", ¿nirãsari? Niwe'e. ¹⁵ A'tiro pe'e ni'i. Dũporopũ Õ'acũ Moisére a'tiro nicu niwĩ: "No'o yu'u pajaña'sĩ'rĩgũrẽ pajaña'gũti", nicu niwĩ.

¹⁶ Tojo weerã marĩ masĩ'i. Õ'acũ basu cũ pa-

jaña'sĩ'rĩrãrẽ pajaña'sami. Masã pajaña'duticã mejêta pajaña'sami. Tojo nicã añurõ weese wapa mejêta pajaña'sami. ¹⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Õ'acũ cũ ní'quere a'tiro ojano'wũ. Duporocjũpũ Egipto dutigũ wiogũ faraõrẽ a'tiro nicũ niwĩ: "Yũ'u tutuasere mũ'u me'rã ĩ'ogũti nígũ, mũ'urẽ wiogũ sõrõwũ. Nipe'tirocjãrã yũ'u tutuagũ nisere masĩdutigũ tojo weewũ", nicũ niwĩ Õ'acũ. ¹⁸ Tojo weegũ Õ'acũ no'o cũ pajaña'sĩ'rĩrãrẽ pajaña'sami. No'o ejeripõ'rã butĩrãrẽ ejeripõ'rã buticã weesami. Na ñaro nemorõ ña'arõ weeato nígũ tojo weesami.

¹⁹ Yũ'u tojo nisere tu'orã, mũsã a'tiro nibosa'a: "Õ'acũ cũ basuta ejeripõ'rã buticã weemigũ, ¿de'ro weegũ masãrẽ 'Bu'iritirã nima', nisari? Õ'acũ weesĩ'rĩsere cã'mota'ata basiowe'e", nibosa'a. ²⁰ Niwe'e. Mũsã tojo busurãnojõ masã ni'i. Õ'acũ mũsãrẽ wee'cure ye'suticã'rõũa'a. Sutuwũ yéecaru tirũ yee'core "¿De'ro weeacjo yũ'ure a'tiro bajutjũ yeeri?" nímasĩtisa'a. ²¹ Di'i yeeri masõ co ñaro yeemasĩsamo. No'o sutuwũ añutjũ bosenuũũ nicã co miiwĩrõatjũre yeemasĩsamo. Aperũ quẽ'rãrẽ mejõ nitjũ no'o ñaro co cõoatjũre yeemasĩsamo.

²² Masã ña'arõ weecã, Õ'acũ cũ bu'iri da'reatjere, cũ tutuasere narẽ masĩcã ñacũ niwĩ. Tojo weegũ cũrẽ uarosãjãcã wee'cãrãrẽ, cũ bu'iri da're bajurioajãrẽ tojo ĩ'acã'cũ niwĩ yujupũ. ²³ Marĩrẽ, cũ pajaña'rã pe'ere cũ añubutiario nisetisere, cũ tutuasere masĩcã ñacũ niwĩ. Duporopũ marĩrẽ cũ weronojõ añurã niato nígũ, tojo nicã cũ tutuasere cõoato nígũ

beseycu niwĩ. ²⁴ Tojo marĩrẽ besegu, ni'cãrẽrã judío masã wa'teropu nirãrẽ, ãpẽrã judío masã nitirãrẽ beseducawaanu'cõcu niwĩ. ²⁵ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu dũporocjũpu Osea Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ judío masã nitirã ye cjase Õ'acũ ucũ'quere a'tiro ojacu niwĩ:

Yarã masã nitimi'cãrãrẽ “Yarã masã nima”, nigũsa'a.

Yu'u ma'itimi'cãrãrẽ “Yu'u mairã nima”, nigũsa'a.

²⁶ “Musã, yarã mejeta ni'i” nino'ca di'taputa tja narẽ “Õ'acũ catinu'cũgũ põ'rã nima”, nino'rõsa'a, ni ojacu niwĩ Osea.

²⁷ Israe curuacjãrã ye pe'ema Isaía a'tiro ojacu niwĩ:

Israe põ'rã nucũporo dia pajiri maa sumutopu nise weronojõ pãjãrã nimirã, pejetirãcã yu'ruono'rãsama.

²⁸ Õ'acũ cã ní'caronojõta cã ucũ'quere queoro weegusami.

Tere wéegu, sojaro me'rã a'ti nucũcãcjãrãrẽ bu'iri da'regusami, nicu niwĩ.

²⁹ Cũ Isaíata apeye ojamu'tãcu niwĩ tja:

Õ'acũ nipe'tise bu'ipu nigũ marĩ pãrãmerãrẽ pejetirãcã du'aticãma, dũporocjãrãpu Sodoma, Gomorracjãrãrẽ weronojõ pe'odijobopĩ.

Tojo weecã, marĩ ya curua marĩbosa'a majã, ni ojacu niwĩ.

³⁰ To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nirõuati? A'tiro ni'i. Judío masã nitirã Õ'acũ me'rã na añurõ niatjere a'maticãrã niwã. Tere a'matimirã, Jesucristore

ějōpeose me'rã bocacãrã niwã. Na ějōpeocã, Õ'acũ narẽ “Añurã, bu'iri marĩrã nima”, ni ĩ'acu niwĩ. ³¹ Judío masã pe'e Moisé dutise me'rã Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩcãrã nimiwã. Tojo wãcũmirã, Moisé duti'quere weeticãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ me'rã añurõ niticãrã niwã. ³² ¿De'ro weerã Õ'acũ me'rã añurõ nitipari? A'tiro ni'i. Jesucristore ějōpeose me'rã mejëta Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩcãrã nimiwã. Na basu weetutuase me'rã pe'e tojo nisĩ'rĩcãrã niwã. Tojo weerã Õ'acũ cũu'cũ Jesucristore ějōpeotirã Õ'acũ tiropũ wa'asome. ³³ Tojo weero Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ oja'que queoro wa'acaro niwũ. A'tiro ojano'caro niwũ Õ'acũ macũrẽ: Ni'cãgã ũtãgã dupogũ weronojõ ni'cũrẽ Jerusalẽpũre dupoguti. Tigapũ u'tayuria burũque'arã weronojõ yu'u dupo'cũre ějōpeotirã, bu'iri da're bajuriono'rãsama. Cũrẽ ějōpeorã pe'e “Mejõ waro ějōpeocãti”, nisome, ni ojano'caro niwũ.

10

¹ Acawererã, Israe curuacjãrãrẽ na yu'rũono'cã pũrõ uasã'a. Tojo weegu uputu Õ'acũrẽ sẽrĩbosa'a. ² Na Õ'acũ uaro añurõ weesĩ'rĩmima. Tojo weesĩ'rĩmirã, añurõ tu'omasĩnũ'cõpe'otima. ³ Õ'acũ marĩrẽ Jesucristore ějōpeose me'rã “Añurã nima”, nisami. Cũ tojo nisere ějōpeosĩ'rĩtirã, judío masã pe'e na basu weetutuase me'rã añurã nisĩ'rĩmisama. Tojo weerã Õ'acũ cũ “Weeya”

ni'quere weetisama. ⁴ Dwporopu Moisé oja'quepu "Õ'acũ cũ bese'cu masã ña'arõ wee'quere yu'rũogusami", ni ojano'caro niwĩ. Jesucristota nipe'tise Moisé cũ duti'quere weetu'ajanu'cõpe'ocu niwĩ. Tojo weerã Jesucristore ejõpeose me'rã dia'cũ Õ'acũ me'rã añurõ nita basio'o. Cãrẽ ejõpeocã, Õ'acũ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", ni ñ'asami.

⁵ Moisé dutise me'rãma Õ'acũ ñ'orõpu bu'iri marĩrã nidutisere Moisé a'tiro ojacu niwĩ: "Nipe'tise te duti'quere weepe'ogu Õ'acũ me'rã ninu'cũcũsami", nicu niwĩ. ⁶ Ejõpeose me'rã pe'ere Õ'acũ ñ'orõpu bu'iri marĩrã nidutise a'tiro ni'i. Marĩ Jesucristore ejõpeocã, Õ'acũ marĩrẽ "Añurã, bu'iri marĩrã nima", ni ñ'asami. Moisé tere a'tiro ojacu niwĩ: "Õ'acũ bese'cure marĩrẽ yu'rũodutirã u'musepu mujãa, cãrẽ pijidijatiroua'a', ni wãcũticã'ña. ⁷ Tojo nicã 'Wẽrĩ'cãrã nirõpu ni'cũ dijaa, Õ'acũ bese'cure pijimujãatiroua'a', ni wãcũticã'ña", nicu niwĩ Moisé. Marĩ basu weetutuase me'rã tere weeta basiowe'e. Jesucristo u'musepu ni'cu dijatitajacu niwĩ. Tojo nicã, wẽrĩ'cãrã nirõpu ni'cu masãmujãatitotajacu niwĩ. ⁸ Õ'acũ ye queti ojaca pũrĩpu te cjasere a'tiro ni'i: "Õ'acũ ye queti tu'ota basio'o. Tereta ucũ'u. Marĩ tere ejõpeotoja'a", nicu niwĩ Moisé. Æsã te queti Jesucristore ejõpeoroua'a nise quetireta were'e. ⁹ Marĩ a'tiro wéerã, yu'rurãsa'a. "Jesucristo marĩ wiogu nimi" nĩrã, "Õ'acũ Jesucristo wẽrĩ'cupare masõcu niwĩ" ni ejõpeorã,

yu'rurāsa'a. ¹⁰ Marī Jesucristore ějōpeocā, Ō'acū marīrē “Añurā, bu'iri marīrā nima”, nimi. Marī cūrē ějōpeosere āpērārē were'e. Te me'rā yu'rurāsa'a.

¹¹ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'caro niwū: “Ne ni'cū cūrē ějōpeogu 'Mejō warota cūrē ějōpeocāti', nisome”, nino'caro niwū.

¹² Ō'acū nipe'tirārē ni'cārōnojō ī'asami. Judío masārē, judío masā nitirārē ne ducawaanu'cōse marī'i. Ō'acū nipe'tirā wiogu ni'cūta nimi. Nipe'tirā cūrē ějōpeose me'rā sērīrārē peje o'oyu'ruo o'ogusami. ¹³ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'wū: “Nipe'tirā no'o Ō'acūrē na ña'arō wee'quere acoboJose sērīrānojō yu'ruono'rāsama. Narē bu'iri da'reesome”, niwū.

¹⁴ Tojo nimicā, Jesucristore ějōpeotirā ¿de'ro wee acoboJose sērībosabau? Cū ye quetire tu'otimirā, ¿de'ro wee na ějōpeobosabau? ¿Narē wererā marīcā, de'ro na te quetire tu'obosabau? ¹⁵ Ō'acū weredutigu o'óticā, āpērārē wererā wa'atibosama. Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu nírōnojōta a'tiro ni'i: “Āpērā marīrē ejerisājāse queti, añuse quetire miiejacā, pūrō e'cati'i”, ni ojano'o.

¹⁶ A'te añuse quetire pājārā tu'omirā, nipe'tirā Israe curuacjārā ějōpeotima. Isaía cū oja'caronojōta a'tiro ni'i: “Ō'acū, ũsā wiogu, ũsā weresere pejetirācā ějōpeoma”, ni ojacu niwī. ¹⁷ Jesucristo ye quetire werecā, masā tere tu'oma. Te quetire tu'óca be'ro ějōpeoma.

¹⁸ Yu'u musārē sērītiña'gūti: ¿Israe curuacjārā

tũ'omirĩba te quetire? Tũ'opã. Õ'acũ ye queti
ojáca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Na werese quetire nipe'tirocjãrã
tũ'obi'acã'sama.

Na werese a'ti umũco nipe'tiropũ bususe'sasa'a.

¹⁹ Musãrẽ sãrĩtiña'nemogũti tja. ¿Israe curu-
acjãrã añuse quetire tũ'omirã, tũ'omasĩwetine?
Tũ'omasĩcãrã nimiwã. Yũ'u tere ninemogũ,
Moisé cã ní'quere weremu'tãgũti. Õ'acũ
ucũ'quere a'tiro nicũ niwĩ:

Yarã masã mejẽtare yũ'rũogũti.

Tojo narẽ weecã, musã doerãsa'a.

No'o musã “Tũ'omasĩtima” nirãrẽ yũ'u yũ'rũocã,
musã uarãsa'a, ni ojacũ niwĩ Moisé.

²⁰ Be'ro Isaía quẽ'rã Õ'acũ cã ucũ'quere “To
nibosau” nirõ marĩrõ ninemopeocu niwĩ:

Ne a'mati'cãrã pe'e yũ'ure bocaco'tecã'ma.

Yũ'u nisetisere yũ'ure sãrĩtiña'ti'cãrã pe'ere
ĩ'owũ, tojo ni ojacũ niwĩ Isaía.

²¹ Israe curuacjãrã pe'ere Isaía Õ'acũ ucũ'quere
a'tiro nicũ niwĩ: “Umũcorita yóacã, narẽ põtẽrĩ
ñe'egũti ní'gũ, omocãrĩ sãemiwũ. Na tũ'oti,
yũ'rũnu'cãsepjarãrẽ tojo weemiwũ”, ni oja-
turiacũ niwĩ Isaía.

11

*Nĩ'cãrẽrã Israe curuacjãrãrẽ Õ'acũ bese'que
ni'i*

¹ Musãrẽ sãrĩtiña'nemogũti tja. ¿Õ'acũ Is-
rae curuacjãrã yũ'rũnu'cã'cãrãrẽ, yarã masã ni-
some majã ní'gũ, cõ'awã'cãpari? Cõ'awã'cãticũ
niwĩ. Yũ'u quẽ'rã Israe curuacjã ni'i. Abrahã

pārāmi nituriagu Benjamí ya curuacjũ ni'i. ² Duporopu cũ yarã masã niato nígu Õ'acũ Israe curuacjārãrẽ besecu niwĩ. Tojo weegu narẽ cõ'aticu niwĩ. Musã masĩsa'a Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía cũ ní'quere. Cũ Õ'acũpũre "Israe curuacjārã bu'iri cõoma", nicu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: ³ "Wiogu, Israe curuacjārã mu'u ye queti weremũ'tãrĩ masãrẽ wẽjẽcãrã niwã. Mu'urẽ ñubuepeorã, wa'icurã ãjũamorõpeosere weestedijocãrã niwã. Yu'u ni'cũta du'sa'a mu'urẽ ãjõpeogu. Yu'u quẽ'rãrẽ wẽjẽsĩ'rĩrã, a'marã weema", nicu niwĩ Elía. ⁴ Cũ tojo nicã tu'ogu, Õ'acũ cũrẽ yu'ticu niwĩ: "Na tojo weemicã, siete mil masã yarãrẽ du'apu. Na Baal wãmetigu queose yee'quere ne ãjõpeotima", nicu niwĩ Õ'acũ. Tojo weerã marĩ masĩ'i. Õ'acũ cũ yarã masãrẽ cõ'awã'cãtisami. ⁵⁻⁶ Õ'acũ Elía nícatero masãrẽ bese'caro weronojõ ni'cãrõacã quẽ'rãrẽ pejetirãcã Israe curuacjārãrẽ besesami. Na weesere ã'agũ mejẽta, besecu niwĩ. Narẽ pajaña'gũ besecu niwĩ. Na añurõ wéeca be'ro narẽ besegu, pajaña'gũ mejẽta weebopĩ. Na weetutua'que wapa nibopã.

⁷ A'tiro ni'i. Nipe'tirã Israe curuacjārã Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩmicãrã niwã. Tojo nisĩ'rĩmirã, nipe'tirã cũ me'rã añurõ niticãrã niwã. Cũ bese'cãrã pũrĩcã cũ me'rã añurõ nicãrã niwã. Æpẽrã cũrẽ ãjõpeotitjĩarã o'meperi marĩrã, tu'otirã weronojõ tojacãrã niwã. ⁸ Tere ucũrõ, Õ'acũ ye queti ojaca pũrĩpu a'tiro

ojano'wũ: “Õ'acũ cãrẽ ãjõpeotirãrẽ cã yere tũ'omasĩticã weecũ niwĩ. Narẽ caperi ã'tirã, tojo nicã o'meperi tũ'otirã weronojõ wa'acã weecũ niwĩ. Téé a'tiro nicãpũ quẽ'rãrẽ nidecoti'i yujupũ”, ni ojanowũ. ⁹ Davi quẽ'rã Õ'acũrẽ a'tiro ucũcũ niwĩ:

Israe curuacjãrã na bosenũmũrĩ weewũase me'rã ña'arõ weema.

Na tojo weecã ã'agũ, narẽ bu'iri da'reya.

¹⁰ Narẽ tũ'omasĩtirã weronojõ, ã'tirã weronojõ wa'acã weeya.

Peje nũcũse wũarã, sũcũa wejenu'arõ weronojõ pi'eticã weeya, nicũ niwĩ Davi.

Judío masã nitirãrẽ yũ'rũo'que ni'i

¹¹ Apeye mũsarẽ ninemogũti tja. Judío masã Jesucristore ãjõpeoticã, Õ'acũ narẽ cõ'abutiaticũ niwĩ. Na Õ'acũrẽ yũ'rũnũ'cãcã, judío masã nitirã pe'ere yũ'rũogũti nígũ, tojo weecũ niwĩ. Õ'acũ narẽ añurõ weesere ã'arã, judío masã ãsã quẽ'rã tojota wãsa'a, ni ã'acũudutigũ tojo weecũ niwĩ. ¹² Judío masã na Jesucristore ãjõpeoticã, ãpẽrã a'ti nũcũcãcjãrãrẽ añurõ wa'acaro niwũ. Judío masã Õ'acũ “Yũ'ũ põ'rãrẽ añuse o'ogũti” ní'quere ñe'eticãrã niwã. Judío masã nitirã pe'e ñe'ecãrã niwã. Judío masã quẽ'rã Jesucristore ãjõpeocã, nipe'tirã a'ti nũcũcãcjãrãrẽ añurõ wa'arosa'a.

¹³ Nĩ'cãrõacãma judío masã nitirã se'sarore weregũti. Jesucristo yũ'ũre mũsã judío masã nitirãrẽ cã ye quetire weredutigũ cũuwĩ. Tojo weero yũ'ũ ã'acã, yũ'ũ da'rãse mejõ nise mejõta ni'i. ¹⁴ Apetero weegũ yũ'ũ acawererã

judío masārē doecā weebosa'a. Ō'acū musārē añurō weesere ĩ'arā, na quē'rā Jesucristore ějōpeobosama. Ějōpeorā, yu'rũono'rāsama.
 15 Ō'acū judío masā cūrē ějōpeotirārē cō'acā, āpērā pe'e cū yarā sājācārā niwā. Judío masā pe'e cūrē ějōpeocā, añuyu'rũaros'a. Masā wērī'cārāpu masōno'cārā weronojō nirōsa'a.

16 Queose me'rā musārē wereguti. Pā wéeca be'ro ni'cāgā Ō'acūrē o'ocā, nipe'ticjapu Ō'acū ye tojasa'a. Yucugū quē'rā tojota ni'í. Tigū nu'cōrī Ō'acū ye nicā, te dupuri quē'rā Ō'acū ye ni'í. Marī ñecūsũmua Abrahā, Isaa, Jacob tigu nu'cōrī weronojō Ō'acū yarā nima. Tojo weerā marī cū pārāmerā nituriarā mejārōta “Ō'acū yarā nima”, ni ĩ'ano'sama.

17 Ni'cārērā judío masā olivogu dupucjārā waro weronojō nima. Āpērā ni'cārērārē te dupurire dutecō'a'caro weronojō Ō'acū judío masārē cō'acu niwī. Be'ro te dupuri ní'caropu apegu olivo nucūcjū dupurire pī'rīwā'dutigū topu yeje du'reō'osami. Tojo weero tigu casero wī'tāse me'rā nucūcjū añurō pī'rīwā'rōsa'a. Tojo wee'caro weronojō wa'acaro niwū musā judío masā nitirārē. Ō'acū musārē cū yarā sājācā weecu niwī. Musā judío masā niwe'e. Tojo nitimirā, nipe'tise Ō'acū Abrahā pārāmerā nituriarārē “Añuse o'oguti” ní'quere ñe'erāsa'a.
 18 Tojo wa'a'a nírā, “Ěsā judío masā nemorō añuyu'rũnu'cā'a”, niticā'ña. Ō'acū masārē yu'rũose na me'rāta dupocāticaro niwū. Musā ñecū me'rā mejēta dupocāticaro niwū.

19 Mũsã a'tiro nibosa'a: "Ni'cãrẽ ña'ase dupuri dutecõ'ano'caro niwũ. Apeye dupuri yejeducayuno'rõtiro tojo weeno'caro niwũ", nibosa'a. "Te weronojõ ũsã judío masã nitirãrẽ Õ'acũ yarã wa'ato nígũ judío masã pe'ere cõ'acũ niwĩ", nibosa'a. 20 Tojota ni'i, nirõ. Na ãjõpeotise ye bu'iri cõ'ano'cãrã niwã. Mũsã quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeoticã, yu'rũono'ña marĩbopã. Mũsã ãjõpeose me'rã dia'cũ cũ yarã sãjãcãrã niwũ. Tojo weerã "Õsã judío masã yu'rũoro ni'i", ni wãcũticã'ña. Õsã quẽ'rãrẽ cõ'arĩ nĩrã, Õ'acũrẽ wiopesase me'rã tu'oña'ña. 21 Judío masã Õ'acũ yarã nimũ'tã'cãrã nimiwã. Na ãjõpeoticã, Õ'acũ narẽ cõ'acũ niwĩ. Cũ judío masãrẽ olivo nimũ'tã'que dupurire dutecõ'a'caro weronojõ weecũ niwĩ. Mũsã judío masã nitirã quẽ'rãrẽ cãrẽ ãjõpeoticã, tojota weegũsami. 22 Õ'acũ pajaña'sere, tojo nicã tutuaro me'rã cũ bu'iri da'resere wãcũña. Cãrẽ ãjõpeotirãrẽ bu'iri da'resami. Mũsã pũrĩcãrẽ pajaña'gũ, añurõ weesami. Mũsã cãrẽ ãjõpeonu'cũcã, tojo weegũsami. Mũsã weeticã, cũ ña'ase dupuri cõ'a'caro weronojõ mũsã quẽ'rãrẽ cõ'agũsami. 23 Cõ'ano'cãrã judío masã Jesucristore ãjõpeocã, na quẽ'rãrẽ añurõ weegũsami. Narẽ apaturi tigupũta tja mejã dupuri yeje du'reõ'o'caro weronojõ weegũsami. Cũ yarã sãjãcã wéégũ, tojo weegũsami. Õ'acũ tere weemasĩmi. 24 Mũsã judío masã nitirã nũcũpu nicju olivo weronojõ ni'i. Tojo nimicã, Õ'acũ cũ yarã sãjãcã weecũ niwĩ. Judío masã pũrĩcã Õ'acũ besemũ'tã'cãrã waro nima.

Olivogũ warore ote'cu weronojõ nima. Tojo weerã musã Õ'acũ yarã sãjãcã, judío masãpũa tãasama.

Judío masãrẽ yu'rũoatje ni'i

²⁵ Acawererã, todũporopũ masĩno'ña marĩ'quere masĩcã Ʃa'a. Ʃsã judío masã yu'rũoro masĩyu'rũnũ'cã'a nirĩ níguũ, tojo nigũti. Pãjãrã judío masã Jesucristore ẽjõpeotini'ma yujupũ. Na o'meperi tu'otirã weronojõ nima. Õ'acũ “Judío masã nitirã ticurã ẽjõpeorãsama” ní'caronojõta na ẽjõpeoca be'ropũ judío masã ẽjõpeorãsama. ²⁶ Tojo wa'acã, nipe'tirã judío masã yu'rũono'rãsama. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ judío masã na yu'rũatjere a'tiro ojano'wũ:

Masãrẽ yu'rũoacjũ judío masũ Jerusalẽ wãmetiri macãpure etagũsami.

Jacob pãrãmerã na ña'asere cõ'agũsami.

²⁷ “Narẽ ña'asere acobojocã, queoro wa'arosa'a yu'u todũporopũ ní'que”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'caro niwũ.

²⁸ Jesucristore ẽjõpeotitjãrã, pãjãrã judío masã Õ'acũrẽ ĩ'atu'tirã weronojõ nima. Musã judío masã nitirã pe'ere ẽjõpeodutigũ tojo weemi. Tojo weemigũ, a'tocatero nirã judío masãrẽ Õ'acũ ma'isami. Ne waropũ na ñecũsumuarẽ ma'icũ niyugũ, na quẽ'rãrẽ ma'isami. ²⁹ Õ'acũ cũ “Añuse o'ogũti” ní'quere dũcayutisami. O'otojanũ'cõ, ẽ'matisami. Tojo nicã cũ bese'cãrãrẽ cõ'abutiatísami. ³⁰ Todũporopũ musã quẽ'rã

Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcãrã niwũ. A'tocaterore Õ'acũ judío masã yu'rũnu'cãcã ï'agũ, musã pe'ere pajaña'mi. ³¹ Be'ro tojota wa'arosa'a judío masã quẽ'rãrẽ. A'tiro nicã na Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãma. Be'ro Õ'acũ na quẽ'rãrẽ pajaña'gũsami. Cũ musãrẽ pajaña'caronojõ na quẽ'rãrẽ pajaña'gũsami. ³² A'tiro ni'i. Nipe'tirã Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãcã ï'agũ, "Ni'cãrõnojõ bu'iritirã nima", nicu niwĩ. Nipe'tirãpũre pajaña'gũti nigũ, tojo nicu niwĩ.

³³ Õ'acũ marĩ ña'arã ní'cãrãrẽ pajaña'yũ'rũami. Tutuayũ'rũami. Nipe'tise masĩpe'ocã'mi. Tojo weerã marĩ cũ wãcũse, cũ weesere masĩpõtẽotisa'a. Cũ de'ro weesere tu'omasĩpõtẽotisa'a. ³⁴ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ Õ'acũ masĩsere: "Õ'acũ marĩ wiogu wãcũsere ne ni'cũ masĩtisami. Ne ni'cũ cũrẽ 'A'tiro pe'e ɯ'a'a', nímasĩtisami. ³⁵ Ne ni'cũ Õ'acũrẽ apeyenojõ o'o wapamoocã weeta basiowe'e", tojo ni ojano'caro niwũ. ³⁶ Nipe'tise a'ti turi cjase, ɯ'mũse cjase cũ wee'que dia'cũ ni'i. Cũ tutuase me'rã nipe'tise ninu'cũ'u. Cũ ye ni'i. Tojo weerã nipe'tirã Õ'acũrẽ "Cũ añuyũ'rũagu, tutuayũ'rũagu nimi", ninu'cũcã'rã. Tojota weerã.

12

Jesucristore ãjõpeorãrẽ weeduti'que ni'i

¹ Acawererã, Õ'acũ marĩrẽ añurõ pajaña'nu'cũmi. Tojo weerã Õ'acũrẽ marĩ basu marĩ upũ, wãcũse, nipe'tise me'rã o'orã.

Mu'u yarã dia'cũ ni'i nírã, Õ'acũrẽ wiarã. Cũ me'rã nibutiarã weronojõ weerã. Õ'acũ marĩ me'rã e'caticã uarã, tojo weerã. Marĩ a'tiro weese me'rã cũrẽ ãjõpeosere diacjũ ã'orãsa'a. ² Marĩ a'ti umucocjãrã na weewuasere ã'arã, na weronojõ weeticã'rã. A'tiro pe'e weerã. Marĩ catiri umucore siape me'rã Õ'acũ marĩ wãcũsere ducayunu'cũcã'to. Cũ marĩrẽ ducayunu'cũcã, marĩ Õ'acũ uasere "A'tiro ni'i", nĩmasĩrãsa'a. Cũ uase añuse dia'cũ ni'i. Te ña'ase marĩse ni'i. Marĩ cũ uaro weecã, e'catisami.

³ Õ'acũ añurõ wéégũ, yu'ure musãrẽ cũ ye quetire weredutigũ cũuwĩ. Tojo weegũ musã nipe'tirãrẽ nigũti. Ne ni'cũ marĩ weemasĩtisere "Weecã'amasĩ'i" niticã'rõua'a. Marĩ weemasĩsere queoro wãcũme'rĩcã'rõua'a. Marĩnucũ a'tiro wãcũrã. "Jesucristore ãjõpeoca be'ro cũ weemasĩse o'o'que põtõorõ weemasĩ'i", nírã. ⁴ Queose me'rã wereguti. Marĩ upũ ni'cã upũ nimirõ, peje ducawatise cu'o. Te nipe'tise ni'cãrõnojõ niwe'e. Mejẽcã dia'cũ ni'i. Marĩ caperi me'rã ã'a'a. Marĩ o'meperi me'rã tu'o'o. Du'pocãrĩ me'rã sija'a. ⁵ Marĩ Jesucristore ãjõpeorã tojota ni'i. Pãjãrã nimirã, cũ me'rã ni'cã upũ weronojõ ni'i. Marĩ nipe'tirã ni'cã upũpũ a'mesũ'a'a.

⁶ Marĩnucũrẽ mejẽcãrĩ dia'cũ weemasĩsere cũucũ niwĩ. Cũ no'o o'osĩ'rĩsere o'oşami. Tojo weerã tere añurõ weerã. Æpẽrãrẽ Õ'acũ were'quere wereturiamasĩsere o'oşami. Cũ tere cũucã, marĩ ãjõpeoro ejatuario Æpẽrãrẽ wererã. ⁷ Æpẽrãrẽ weetamumasĩsere cũusami. Tojo cũ

weecã, ãpêrãrê añurõ weetamurã. ãpêrãrê cã ye cjasere bu'edutigũ cũucã, narê añurõ bu'erã. ⁸ ãpêrãrê wãcũtutuacã weemasĩgũnojõ añurõ weeya. ãpêrãrê niyeru o apeyenojõ o'odutise cũogũnojõ e'catise me'rã o'oya. “ãpêrãrê niyeru o'oapũ” nirõ marĩrõ o'oya. No'o sũ'ori dutime'rĩgũnojõ añurõ weeya. No'o pajaña'sere cũogũnojõ e'catise me'rã weetamuña.

Jesucristore êjõpeorã a'tiro weeroña'a nise ni'i

⁹ ãpêrãrê ma'ita'saticã'ña. Diacjũ ma'iña. Ña'asere yabiya. ãpêrãrê weetamuse añusenojõ pe'ere sirutuya. ¹⁰ Jesucristore êjõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ a'merĩ ma'iña. Musã weese me'rã ãpêrã, ãpêrã pe'ere añurõ wãcũdutarã tojo weeya. A'merĩ wiopesase me'rã ï'aña.

¹¹ Õ'acũ uaro wéerã, nijĩsijaticã'ña. Marĩ wiogũ dutisere tũ'sase me'rã weeya.

¹² Õ'acũ añurõ weegũsami nĩrã, e'catiyuya. Mejêcã wa'acã pi'etirã, wãcũtutuaya. Du'ucũurõ marĩrõ Õ'acũrê ñubuenu'cũcã'ña.

¹³ Jesure êjõpeorãrê apeyenojõ du'sacã, musã cũosere ducawaaya. Musã tiropũ etarãrê añurõ ñe'eña.

¹⁴ Musãrê ña'arõ weerãrê, “Õ'acũ añurõ weeto”, ni sêrĩbosaya. “Ña'arõ weeto”, niticã'ña.

¹⁵ ãpêrã e'catirãrê e'catitamuña. ãpêrã utirãrê utitamuña.

¹⁶ Ni'cãrõnojõ, ni'cãrõ me'rã añurõ nisetiburoya. “Yũ'u ãpêrã yũ'rũoro ni'i”, ni wãcũticã'ña. Tojo weronojõ o'orã, mejõ nirã

me'rã ni'cãrõnojõ nisetiya. “Masĩgũ waro ni'i”, niticã'ña.

¹⁷ Mũsãrẽ ña'arõ weecã, narẽ a'meticã'ña. Nipe'tirã ĩ'orõpũre “Añuse dia'cũ weeroũasato”, ni wãcũtutuaya. ¹⁸ No'o mũsã weepõtẽorõ, nipe'tirã me'rã añurõ nisetiya. Ejerisãjãse me'rã nisetiya. ¹⁹ Acawererã yũ'u mairã, mũsãrẽ weregũti. Mũsã basu a'merĩ wapaticã'ña. Õ'acũ mũsãrẽ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regũsami. Cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'caro niwũ: “Yũ'u ni'i masãrẽ bu'iri da' reacjũ. Na ña'arõ wee'que wapare queoro bu'iri da'regũsa'a”, nicũ niwĩ marĩ wiogũ. ²⁰ Apeye ojanemono'wũ: “Mũ'ũrẽ ĩ'atu'tigũ Ƴjaboacã, cãrẽ ecaya. Cũ acowũocã, tĩaña. Mũ'u cãrẽ tojo añurõ weecã, cũ ña'arõ wee'quere bopoyagũsami”, ni ojano'wũ. ²¹ Ña'asere mũsã di'ócũuno'ticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Mũsã añurõ weese me'rã pe'e ña'asere docaque'acã weeya.

13

¹ Õ'acũ dia'cũ a'ti nucũcãcjãrã wiorã dutirãrẽ sõrõmi. Cũ cũu'cãrã nima. Tojo weerã nipe'tirã añurõ yũ'tiya narẽ. ² No'o cũ wiorãrẽ yũ'rũnũ'cãgũ, Õ'acũ duti'quere yũ'rũnũ'cãgũta weemi. Mũsã wa'tero nirã wiorã mũsãrẽ duticã Ƴami. Tojo weegũ narẽ yũ'rũnũ'cãrãrẽ Õ'acũ bu'iri da'regũsami. ³ Wiorã añurõ weerãrẽ uise o'otima. Ña'arõ weerã pe'ere uise o'osama. Uitirãta nisetisĩ'rĩrã, añurõ weeya. Mũsã tojo weecã, wiorã “Mũsã añurõ wee'e”, nirãsama. ⁴ Õ'acũ mũsã ye niatjere narẽ sõrõcũ niwĩ.

Tojo weerã ña'arõ wéerã pūrĩcã, uiya. Wiorã ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'rerã, Õ'acũ dutiro weerã weema. Õ'acũ ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'redutigũ wiorãrẽ cūucũ niwĩ. ⁵ Tojo weerã marĩ wiorã dutisere yũ'tiroũa'a. Bu'iri da'reri nĩrã dia'cũ, yũ'titicã'rõũa'a. Õ'acũ marĩrẽ wiorã duticã ɰami nĩrã pe'e, na dutisere queoro yũ'time'ricã'rõũa'a. ⁶ Wiorã na da'rasere queoro wéerã, Õ'acũrẽ da'racoterã weronojõ nima. Tojo weerã na wapayedutisenojõrẽ wapayeya.

⁷ Na wiorã dutisereta queoro weeya. Na wapayeduticã, wapayeya. Na wiorã nise bu'iri wiopesase me'rã narẽ ĩ'aña. Narẽ añurõ wãcũña.

⁸ Āpērãrẽ wapamooticã'ña. Maata wapayepe'ocã'ña. A'merĩ ma'ise pe'e pe'timasĩtisa'a. Tojo weerã a'merĩ ma'ĩnu'cũcã'ña. No'o āpērãrẽ maigũnojo Õ'acũ dutise cūu'quere queoro weegũ weemi.

⁹ Õ'acũ a'tere dutise cūucũ niwĩ. “Musã ɰmosãnumia nitirãrẽ, marãpũsumũa nitirãrẽ a'metãrãticã'ña. Āpērãrẽ wějẽcõ'aticã'ña. Yajaticã'ña. Āpērã yere ɰoticã'ña” ni, dutise cūucũ niwĩ. A'te, tojo nicã nipe'tise apeye dutise cūu'quere ni'cãrõpũta neonũ'cõmasĩ'i. A'tiro ni'i. Musã, musã basu ma'irõnojo'ta musã tiropũ nirãrẽ ma'ĩña, ni'i. ¹⁰ Marĩ ma'ise cũorã, marĩ tiropũ nirãrẽ ña'arõ weesome. Tojo weerã narẽ ma'ĩrã, Õ'acũ dutise cūu'quere weepe'ocã'a.

¹¹ A'tere ni'cãrõacã marĩ catiriterore wãcũrõũa'a. Cãrĩrã weronojõ niticã'rã. Jesú cũ apaturi a'tiatjere añurõ tũ'oña'a, wãcũɰũrã.

Marĩ Õ'acũ tiropu wa'atjo cã'rõacã du'sasa'a. Marĩ ne waro Jesucristore ãjõpeowã'cõrã, "Û'musepu marĩ wa'atje du'sayu'rua'a", nimiwũ. Ni'cãrõacãrẽ marĩ masĩ'i. "Cã'rõacã du'sa'a Jesucristo apaturi a'tiatje", ni'i. ¹² A'tiro nicãrẽ ña'arõ weese yu'rumajã wa'a'a. Ni'cãrõacãrẽ bo'remujãtiro weronojõ Jesucristo a'tiatjo cã'rõ du'sa'a. Tojo weerã marĩ ña'asere masã ñamipu weewuasenojõrẽ weedu'uroa'a. A'tiro pe'e weerua'a. Añuse, umuco masã ï'orõpu weesenojõ dia'cũrẽ weerua'a. Marĩ Õ'acũ yere wéerã, ña'arõ weesere du'upe'ocã'rãsa'a. ¹³ Umuco, bajuyoropu weesetironojõ weerua'a. Bosenumu nicã que'a, caricũticã'rã. Numia me'rã ña'arõ weeticã'rã. Numia quẽ'rã, umua me'rã ña'arõ weeticã'ña. A'pepũrise me'rã tu'oña'ticã'rã. Æpẽrã yere uoticã'rã. ¹⁴ A'tiro pe'e weerã. Marĩ wiogu Jesucristo weetamuse me'rã cũ weronojõ añurõ nisetirã. Cũrẽ nemorõ masĩnemorã. Marĩ ña'arõ uaripejasere weesĩ'rĩrã, "A'tiro weerãti", ni wãcũticã'rã. Tere weedu'urã.

14

Ëjõpeotutuarã, ëjõpeotutuatirã cjase ni'i (1Co 8.1-13)

¹ Ni'cũ Jesucristore ãjõpeomigũ, cũ ãjõpeotutuatigu musã me'rã nisĩ'rĩcã, ùrũsãtirãta, cũrẽ ñe'eña. Cũrẽ "A'tiro weecã ua'a" nitirãta, ñe'eña. Cũrẽ "To ñe'ebosau" nitirãta, ñe'eña. ² Æpẽrã Jesucristore ãjõpeorã "Marĩ nipe'tise ba'acã, añu ni'i", nima. Æpẽrã pe'e Jesucristore ãjõpeotutuatirã "Marĩ

di'iro ba'arã, Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãbosa'a", ni wãcũsama. Tojo weerã otese dia'cũrẽ ba'asama. ³ Nipe'tise ba'agu pe'e di'iro ba'atigure ã'acõ'aticã'to. Di'iro ba'atigu pe'e quẽ'rã nipe'tise ba'agure "Mu'u di'iro ba'acã, ña'a ni'i", niticã'to. Nipe'tise ba'agure Õ'acũ yagu sãjãcã weetojacu niwĩ. ⁴ Marĩ apĩrẽ da'raco'tegure "Mu'u ña'arõ wee'e", nĩmasĩwe'e. Cũ wiogu dia'cũ tojo nĩmasĩsami. Marĩ Jesucristore ãjõpeorã quẽ'rãrẽ tojota ni'i. ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorãrẽ "Ña'arõ weema", nĩmasĩwe'e. Õ'acũ na wiogu nimi. Cũ ni'cũta narẽ "Añurõ wee'e", o "Ña'arõ wee'e", nĩmasĩsami. Marĩ wiogu cũ yarãrẽ ãjõpeotutuacã weemasĩmi.

⁵ Apeye ninemogũti. Ni'cãrẽrã "Ni'cãrẽ numurĩ yu'rũoro ape numu Õ'acũrẽ ñubuepeorõua'a", nisama. ãpẽrã pe'e "Nipe'tise numurĩ ni'cãrõnojõ Õ'acũ ye ni'i", nisama. Masãncũ "Õ'acũ yu'u a'tiro weecã uasami", nirõua'a. ⁶ Ni'cũ, ni'cã numurẽ "Õ'acũ ya numu waro ni'i" nigãnojõ Õ'acũrẽ ãjõpeoacju tojo nisami. Apĩ nipe'tise numurĩrẽ ni'cãrõnojõ wãcũgũ quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeoacju tojo nisami. Nipe'tisere ba'agu quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeoacju tojo weesami. Cũ ba'asere e'catise o'osami. Apĩ di'irore ba'atigu quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeogũ ba'atisami. Cũ, cũ ba'asenojõrẽ Õ'acũrẽ e'catise o'osami.

⁷ Marĩ catiri umucore marĩ se'saro niwe'e. Wẽrĩrã quẽ'rã marĩ se'saro nisome. Marĩ catirã, wẽrĩ'cãrã Jesucristo yarã ni'i. ⁸ Marĩ catiro

põtëorõ Jesucristo ɯaronojõ weesĩ'rĩ'i. Wẽrĩrã quẽ'rã cũ me'rã catirãti nĩrã, wẽrĩrãsa'a. Tojo weerã catirã, wẽrĩ'cãrã Jesucristo yarã ni'i. Cũ marĩ wiogɯ marĩrẽ sɯ'ori nigũ nimi. ⁹ A'tiro ni'i. Cristo wẽrĩcɯ niwĩ. Wẽrĩtoja, masãcɯ niwĩ. Nipe'tirã catirã, wẽrĩ'cãrã wiogɯ nigũti nigũ, tojo weecɯ niwĩ.

¹⁰ Tojo weerã ¿de'ro weerã mɯsã ãpẽrã Jesucristore ẽjõpeorãrẽ “Ñã'arõ weerã weema” niti? ¿De'ro weerã narẽ tojo ĩ'acõ'ati? Marĩ nipe'tirã Õ'acũ masãrẽ beseri nɯmɯ nicã, marĩ wee'quenɯcũrẽ beseno'rãsa'a. Tojo weerã Jesucristore ẽjõpeorã marĩ acawererãrẽ “Tojo weema”, niticã'rõɯa'a. ¹¹ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpɯ Õ'acũ cũ ní'quere a'tiro ojano'wũ: Yɯ'ɯ catigɯ ni'i.

Yɯ'ɯ ucũse diacjũ warota ni'i.

Nipe'tirã yɯ'ure ejaque'arãsama.

Nipe'tirãpɯta yɯ'ure “Mɯ'ɯ Õ'acũ añugũ, tu-tuagɯ ni'i”, nirãsama, ni ojano'wũ.

¹² Te oja'quere tɯ'orã, marĩ masĩ'i, marĩnɯcũ a'ti turipɯ marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a.

Mɯsã acawererã Jesucristore ẽjõpeorãrẽ na ẽjõpeosere dojorẽticã'ña nise ni'i

¹³ Marĩ, marĩ wee'quere Õ'acũrẽ wererãsa'a nĩrã, a'merĩ ucjaticã'rã. A'tiro pe'e ɯa'a. Ne apeyenojõ na ẽjõpeosere dojorẽcã weeticã'rã. Tojo nicã narẽ ñã'arõ weecã weeticã'rã. ¹⁴ Yɯ'ɯ marĩ wiogɯ Jesure ẽjõpeotjĩagũ, a'tiro masĩ'i. Nipe'tise yɯ'ɯ ba'ase añuse ni'i. Apĩ pe'ema “Apeyenojõ yɯ'ɯ ba'ase ñã'a ni'i” nicã, cũrẽ

diacjũta ña'a nisa'a. ¹⁵ Mu'u ãpẽrã na ba'aya marĩsere ba'acã, apĩ ña'arõ tu'oña'bosami. Mu'u tojo wéégũ, cũrẽ ma'igũ mejẽta wee'e. Cristo cũ quẽ'rãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ. Tojo weegu mu'u ba'ase me'rã apĩrẽ ãjõpeodu'ucã weeticã'ña. ¹⁶ Mu'uma mu'u weese añu nibosa'a. Apĩ pe'ere ña'a nibosa'a. Tojo weese me'rã ãpẽrãrẽ ña'arõ wãcũcã weeticã'ña. ¹⁷ Õ'acũ marĩ wiogu ye cjase ba'a, sĩ'rĩ weese mejẽta ni'i. A'te pe'e nibutia'a. Õ'acũ uaro weenu'cũse, tojo nicã ãpẽrã me'rã añurõ nicã'se, a'merĩ e'caticã weese pe'e nibutia'a. Te Espĩritu Santu weeta-muse me'rã weeno'o. ¹⁸ A'tiro weegũ Jesucristo uaronojõ weegu weemi. Õ'acũ ã'orõpũre “Añurõ weegu weemi”, nino'sami. Tojo nicã masã quẽ'rã cũrẽ “Añurõta weegu weemi”, nisama.

¹⁹ Tojo weerã ni'cãrõ me'rã añurõ wejepeo ejerisãjãsenojõrẽ a'marã. Marĩrẽ te ni'cãrõ me'rã nisetise Jesucristore nemorõ ãjõpeorã, a'merĩ weeta-murãsa'a. ²⁰ Musã ba'ase me'rã apĩ Jesucristore ãjõpeosere dojorẽticã'ña. Nirõta nipe'tise ba'ase añu ni'i, añurõ pe'e. Musã ãpẽrã na ba'aya marĩsenojõrẽ ba'acã ã'arã, na quẽ'rã ba'abosama. “Tere ba'arã, ña'arõ wee'e” ni wãcũmirã, musãrẽ ã'acũurã, tojo weebosama. Tojo wãcũrã, tere ba'arã, ña'arõ weema. Tojo weerã musã tere ba'arã, narẽ ña'arõ weecã weebosa'a. Musã tojo weese ña'a ni'i. ²¹ Marĩ apĩ ãjõpeotutuatigũre Jesucristore ãjõpeodu'ucã weebosa'a nĩrã, a'tiro weerõua'a. Cũ di'iro ba'atisere ba'aticã'rõua'a. Vĩno cũ sĩ'rĩtisere sĩ'rĩticã'rõua'a. No'o apeyenojõ cũrẽ Jesucristore ãjõpeodu'ucã weesenõjõrẽ weet-

icã'rõua'a. ²² “Nipe'tise yu'u weese añu ni'i” ni tu'oña'gũnojõ Õ'acũ se'sarore wereya. Æpẽrã ãjõpeose dojorẽtigu, bu'iri marĩgũ tu'oña'gũ e'catigu nimi. ²³ Apĩ apeyenojõrẽ ba'agu, “To ba'abosau” ni tu'oña'ba'agu, bu'iri caomi. A'tiro ni'i. “Yu'u ba'ase Õ'acũ ï'orõpũre añurõsa'a” nitimigũ ba'acã, ña'a ni'i. “Nipe'tise marĩ weese Õ'acũ ï'orõpũre queoro ni'i” ni tu'oña'timirã weese ña'a ni'i.

15

Marĩ ye dia'cũrẽ wãcũticã'rõua'a nise ni'i

¹ Marĩ ãjõpeotutuarã ãpẽrã ãjõpeotutuatirãrẽ weetamurõua'a. Marĩ tu'sase dia'cũrẽ weeticã'rõua'a. ² Æpẽrã ye niatjere wãcũrõua'a. Narẽ nemorõ ãjõpeotutuato nĩrã tojo weerõua'a. ³ Cristomarĩcã cũ tu'sase dia'cũrẽ weeticu niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu Cristo cũ pacure ní'quere a'tiro ojano'wũ:

Nipe'tise mu'urẽ ï'atu'tirã mu'urẽ ña'arõ ucũrã,
 yu'u pe'ere weequẽ'orã weema, ni
 ojano'caro niwũ.

⁴ Nipe'tise todũporopu Õ'acũ ye queti oja'que marĩrẽ masĩdutiro ojano'caro niwũ. Marĩ ña'arõ yu'rurã, te oja'quere bu'erã, nu'cãpo'o. Wãcũtutuanemo'o. Tojo weerã Õ'acũ cũ weeatjere e'catise me'rã yucue'e. ⁵ Õ'acũ marĩrẽ mejẽcã wa'acã, wãcũtutuacã weesami. Marĩrẽ e'caticã weesami. Cũ Jesucristo uaronojõ mũsãrẽ ni'cãrõ me'rã nisetiã weeato. ⁶ Tojo weerã mũsã ni'cãrõpũta wãcũsetirã, a'tiro weerãsa'a.

Õ'acũ, marĩ wioꝝ Jesucristo pacure ni'cãrõ me'rã “Mũ'u añuyũ'rua'a”, nirãsa'a.

Judío masã nitirãrẽ Jesucristo ye quetire were'que ni'i

⁷ Marĩ Õ'acũrẽ ni'cãrõ me'rã ãjõpeorã nitjãrã, ãpẽrãrẽ ñe'erõua'a. Jesucristomarĩcã marĩrẽ ñe'ecũ niwĩ. Tojo weerã Õ'acũrẽ “Añubutiãmi” nidutirã, marĩ quẽ'rã ãpẽrãrẽ ñe'erõua'a. ⁸ Yu'u ucũgũ, “Õ'acũ marĩ ñecũsumuarẽ cũ ‘Weeguti’ ní'quere queoro weegũ weemi”, nigũ wee'e. Jesucristota judío masãrẽ weetamugũ a'ticũ niwĩ ní'gũ, tojo ni'i. Cũ tojo weese me'rã Õ'acũ cũ diacjũ nisere ĩ'ocũ niwĩ. ⁹ Tojo nicã judío masã nitirã “Õ'acũ ãsãrẽ pajaña'gũ, añuyũ'ruãmi” nidutigũ Jesucristo a'ticũ niwĩ. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ Õ'acũ bese'cũ Cristo cũ pacure ucũ'quere a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã wa'teropũ mũ'urẽ e'catipeoguti.

Õ'acũ masĩyũ'ruãgũ nimi ní'gũ, basapeoguti.

¹⁰ Aperopũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojano'wũ:

Judío masã nitirã, Õ'acũ yarã judío masã me'rã e'catiã.

¹¹ Aperopũ quẽ'rãrẽ ninemowũ:

Nipe'tirã judío masã nitirã Õ'acũrẽ e'catipeorã, “Mũ'u añuyũ'ruãgũ ni'i”, niña.

Nipe'tirocjãrãpũta Õ'acũ añubutiasere e'catipeoã, ni ojano'wũ.

¹² Isaía quẽ'rã a'tiro ojacũ niwĩ:

Isaí pãrãmi nituriãgũ bajuãgũsãmi.

Cũ judío masã nitirã wioꝝ niãcũ nigũsãmi.

Na cūrē “Ūsārē yu'ruogu nimi”, ni ējōpeorāsama, ni ojanowā.

¹³ Ō'acū marīrē cū añurō weeatjere e'catiyusere o'ogu nimi. Mūsārē cūrē ējōpeorārē e'catise, ejerisājāse o'oato. Tojo weerā mūsā Espiritu Santu weetamurō me'rā uputu e'catiyurāsa'a.

¹⁴ Yu'u acawererā, mūsārē a'tiro tu'oña'a. Mūsā āpērārē añurō weesa'a. Jesucristo yere añurō masīsa'a. A'merī werecasamasīsa'a. ¹⁵ Mūsā tojo weemicā, a'ti pūrīpūre mūsārē tutuaro me'rā oja'a. Mūsā tu'o'quere acobojoiticā'to nīgū tojo wee'e. Ō'acū yu'ure añurō wéégū, Jesucristo yere mūsārē bu'edutigū cūwī. ¹⁶ Tere weregū, judío masā nitirā na Jesucristore ējōpeocā uasā'a. Pa'ia wa'icūrārē Ō'acūrē o'oro weronojōta yu'u judío masā nitirārē cūrē wiasī'rīsa'a. Espiritu Santu narē Ō'acū yarā sājācā weegusami. Tojo weecā Ō'acū narē, “Yarā nima”, ni ñe'egūsami.

¹⁷ Jesucristo weetamurō me'rā Ō'acū cūu'quere añurō wee'e. Tojo weegū yu'u da'rasere añurō tu'oña'a. ¹⁸ Jesucristo yu'u me'rā wee'que dia'cūrē mūsārē weregūti. Mūsā judío masā nitirārē ējōpeocā uasāgū yu'ure weetamuwī. Yu'u bu'ese me'rā, tojo nicā yu'u wee'quere ĩ'arā, mūsā judío masā nitirārē ējōpeocā weewī. ¹⁹ Apeye quē'rārē Ō'acū tutuaro me'rā weesere weewōwū. Tojo nicā Espiritu Santu tutuase me'rā bu'ewu. A'tere wéégū, Jerusalē me'rā werenu'cāwū. Téé Ilírico wāmetiropu Jesucristo masārē

yu'ruose quetire weretuogu ejawu. ²⁰ Āpērā bu'eno'ña marĩrõpũre Jesucristo ye quetire weremu'sĩ werewu. Āpērā na were'quepũre werebu'ipeotiwu. ²¹ Yu'u tojo weese Ō'acũ ye queti ojāca pũrĩpũ oja'caronojõta wa'awu. A'tiro ojano'caro niwũ:

Cũ ye quetire ne ni'cāti masĩti'cārā wereno'rāsama.

Cũ yere na tu'oti'quere tu'omasĩrāsama, ni ojano'wũ.

Pablo Romapũ wa'atje ni'i

²² Yu'u peje macārĩpũ bu'esijayugu, musā tiropũ wa'amasĩtisa'a yujupũ. ²³ Ni'cārõacārẽ te macārĩpũ bu'etoja'a. Peje cũ'marĩ musā tiropũ wa'asĩ'rĩ'cu nitjĩagũ, be'rocure topũre wa'aguti. ²⁴ Españapũ wa'aguti. Topũ wa'agu, musā tiro Romapũ yu'ruaguti. Musārẽ ĩ'a, e'cati, cārõ niqejoguti. Be'ro yu'ũre Españapũ wa'atjere weetamuapa. ²⁵ Ni'cārõacā Jerusalẽpũ wa'anĩgũti yujupũ. Jesucristore ějõpeorārẽ weetamugũ niyeru miagũ weeguti. ²⁶ Jesucristore ějõpeose cururicjārā Macedonia, tojo nicā Acaya di'tacjārā niyeru sērĩneocārā niwā. Jerusalẽpũ nirā pajasecuorā Jesucristore ějõpeorārẽ o'orātirā tojo weecārā niwā. Tojo weegu te niyerure Jerusalẽpũ o'ogu wa'aguti. ²⁷ Judío masā nitirā Macedonia, Acayapũ nirā a'tiro wācũcārā niwā. Judío masā Jerusalẽpũ nirārẽ weetamurõua'a. Na tojo wācũse añu nicaro niwũ. A'tiro ni'i. Judío masā, judío masā nitirā pe'ere Jesucristo ye quetire werewā'cõcārā

niwã. Tojo nicã judío masã nitirã Jesucristore ãjõpeocã, a'tiro wa'acaro niwã. Õ'acũ judío masãrẽ "O'oguti" ní'que pe'ere ñe'ecãrã niwã. Tojo weerã judío masã nitirã, judío masã pajasecũorãrẽ niyerure, na cũosere o'orõũa'a. ²⁸ Yũ'u te niyeru Jerusalécjãrãrẽ o'otojagũ, Españapũ wa'agũ, mũsãrẽ í'ayũ'ruwã'cãgũti. ²⁹ Yũ'u mũsã tiropũ wa'agũ, Jesucristo ye añusere mũsãrẽ miiejagũsa'a.

³⁰ Yũ'u acawererã, mũsã Jesucristore ãjõpeo'o. Espíritu Santu marĩrẽ a'merĩ ma'icã weemi. Tojo weegũ mũsãrẽ a'tiro weecã uasa'a. Yũ'ure weetamurã, yé niatjere Õ'acũrẽ sãrĩbosaya.

³¹ A'tiro sãrĩbosaya yũ'ure. Judeapũ nirã Jesucristore ãjõpeotirã yũ'ure ña'arõ weeticã'to. Tojo nicã Jesucristore ãjõpeorã Jerusalécjãrã yũ'u miasere e'catise me'rã põtẽrĩ ñe'eato.

³² Tojo weecã, Õ'acũ cũ uacã, mũsã tiropũ yũ'u e'catise me'rã etagũsa'a. Topũ soogũsa'a.

³³ Õ'acũ ejerisãjãserẽ, añurõ nicã'sere o'ogũ mũsã nipe'tirã me'rã niato. Tojota weeato.

16

Romacjãrãpũre añudutise o'o'que ni'i

¹ Ni'cõ Jesucristore ãjõpeogo Febe wãmetigo mũsã tiropũ wa'ago weemo. Co Jesucristore ãjõpeorã Cencrea wãmetiri macãcãjãrãrẽ weetamugõ nimo. ² Mũsã Jesucristore ãjõpeorã e'catise me'rã core ñe'eña. Marĩ Jesucristore ãjõpeorãrẽ añurõ ñe'erõũa'a. Co pãjãrãrẽ weetamuco niwõ. Yũ'u quẽ'rãrẽ weetamuwõ. Tojo weerã core apeyenojõ dũ'sacã, o'oya.

³ Aquila, cũ numo Priscila añuato. Yu'u Jesucristo yere bu'ecã, na quẽ'rã yu'ure bu'etamuwã. ⁴ Æpẽrã yu'ure wẽjẽsĩ'ricã, yu'ure weetamuwã. Na quẽ'rãrẽ wẽjẽtawiomicã, tojo weewã. Na tojo wee'quere yu'u dia'cũ e'catise o'owe'e. Nipe'tirã ãpẽrã judío masã nitirã Jesucristore ãjõpeorã e'catise o'oma. ⁵ Jesucristore ãjõpeorã Aquila ya wi'ipũ nerẽwuarã quẽ'rã añuato. Apĩ yu'u ma'igũ Epeneto añuato. Cũta Asiapure ãpẽrã dũporo Jesucristore ãjõpeomũ'tã'cũ nimi. ⁶ María quẽ'rã añuato. Musã me'rã Õ'acũ cjasere Ɂputu da'ramo. ⁷ Yu'u acawererã judío masã Andrónico, Junias añuato. Na quẽ'rã yu'u me'rã bu'iri da'reri wi'ipũ niwã. Na yu'u dũporo Jesucristore ãjõpeocãrã niwã. Jesucristo besecũ'cãrã narẽ “Añurã nima”, nisama.

⁸ Jesucristore ãjõpeogu yu'u ma'igũ Ampliato añuato. ⁹ Urbano, ẽsãrẽ Jesucristo ye quetire weretamugũ añuato. Tojo nicã yu'u ma'igũ Estaquis añuato. ¹⁰ Apeles quẽ'rã añuato. Cũ Jesucristore añurõ ãjõpeomi. Nipe'tise cũ weesere ã'arã, “Jesucristore añurõ ãjõpeogu nimi”, ni ã'a'a. Aristóbulo ya wi'icjãrã quẽ'rã añuato. ¹¹ Apĩ yu'u acaweregũ, judío masũ Herodiõn añuato. Tojo nicã Narciso ya wi'icjãrã Jesucristore ãjõpeorã añuato. ¹² Trifena, Trifosa na quẽ'rã añuato. Na numia marĩ wiogu Jesucristo yere pũrõ da'rama. Ɔsã ma'igõ Pérsida quẽ'rã marĩ wiogu Jesucristo ye cjasere Ɂputu da'ramo. Co quẽ'rã añuato. ¹³ Rufo añuato. Nipe'tirã cãrẽ “Jesucristore añurõ ãjõpeomi”, nima. Cũ paco quẽ'rã añuato. Core yu'u pacore weronojõ

ĩ'a'a. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ãpẽrã Jesucristore ẽjõpeorã na me'rã nirã añuato. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, tojo nicã cũ acabijo Olimpás, nipe'tirã Õ'acũ cũ yarãrẽ cũu'cãrã na tiropu nirã añuato.

¹⁶ A'merĩ ma'ise me'rã añudutiya. Nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeose cururicjãrã m̄sãrẽ añudutima.

¹⁷ Yũ'u acawererã, ni'cãrẽrã m̄sã tiropu nirã ducawaticã weesĩ'rĩsama. Na tojo weeri nĩrã, tu'omasĩña. M̄sãrẽ ẽjõpeosere dojorẽsama. M̄sãrẽ bu'e'que mejẽtare weesama. Tojo weerã narẽ ba'patiticã'ña. Na bu'esere ne tu'oticã'ña. ¹⁸ Na marĩ wiogu Jesucristo Ɂaro weerã mejẽta weesama. Na no'o Ɂaro weesĩ'rĩrõ weesama. Na añurõ Ɂ'suaro ucũme'rĩse me'rã, diacjũ ucũrã weronojõ ucũsama. Ƴputu waro masĩtutuatirãrẽ weeta'sa ẽjõpeocã weesama.

¹⁹ M̄sã pũrĩcã añurõ Jesucristo Ɂaro weesa'a. Nipe'tirã tojo nima m̄sãrẽ. Tojo weegu m̄sã me'rã pũrõ e'cati'i. M̄sãrẽ añusere masĩcã Ɂasã'a. Ne ña'ase pe'ema masĩdutigu Ɂasãwe'e.

²⁰ Õ'acũ ãpẽrã me'rã añurõ nicã'sere o'ogu nimi. Cã'rõacã be'ro cũta m̄sãrẽ wãtĩrẽ docaque'acã weegusami. Jesú marĩ wiogu m̄sãrẽ añurõ weeato.

²¹ Timoteo yũ'u me'rã Jesucristo ye quetire werecusiatamugũ m̄sãrẽ añudutimi. Yũ'u acawererã judio masã Lucio, Jasõ, Sosípater na quẽ'rã añudutima.

²² Yũ'u a'ti pũrĩrẽ Pablöre ojabosagu, Tercio wãmeti'i. Yũ'u Jesucristore ẽjõpeogu m̄sãrẽ añuduti'i.

²³ Gayo musārē añudutimi. Jesucristore ějōpeorā cū ya wi'ipũ nerẽwũama. Yũ'u Pablo ti wi'ipũ cãjĩ'i. Erasto a'ti macã cjase da'rasere dutigũ, narẽ niyeru co'tegũ añudutimi. Tojo nicã apĩ Jesucristore ějōpeogũ Cuarto añudutimi.

²⁴ Marĩ wiogũ Jesucristo musã nipe'tirãrẽ añurõ weeato.

²⁵⁻²⁶ Marĩ Õ'acũrẽ e'catipeorã, "Añuyũ'rũami", nĩrã. Marĩ wiogũ Jesucristo ye queti me'rã Õ'acũ marĩrẽ nemorõ ějōpeocã weemasĩmi. Duporopũre nipe'tirã masārẽ yũ'rũose quetire masĩno'ña marĩcaro niwũ. A'tocaterore majã Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masã na oja'que me'rã masĩno'o. Õ'acũ catinu'cũgũ tojo were-duticũ niwĩ. Yũ'u quẽ'rã Jesucristo ye quetire were'e. Õ'acũ nipe'tise cururicjãrãrẽ cũrẽ ějōpeo, cũ ɥaro weecã ɥasami.

²⁷ Õ'acũ ni'cũta nimi. Cũ ni'cũta nipe'tisere masĩpe'ocã'mi. Tojo weerã Jesucristo weetamurõ me'rã Õ'acũrẽ "Tutuayũ'rũami", ni ějōpeonu'cũcã'rã. Tojota weerã.

Tocã'rõta oja'a.

Pablo

**Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 31 Aug 2023

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086